

Buletini informativ i ABGJ-së

III

AGE Informative Bulletin

III

Informativni Bilten ARP-a

III

Përmbytje:

1. Politikat e arritjes së barazisë gjinore, Viti i mundësive të barabarta në Administratën Publike
 2. Zgjedhjet 2007 dhe Aplikim i Kuotës për Përfaqësim Gjinor
 3. Raporti i Progresit - *Të drejtat ekonomike dhe sociale*
 4. Grupet e Punës , Hartimi i Programit të Kosovës për Barazi Gjinore
 5. Dispozita Ligjore 40%
 6. ABGJ dhe Konventa Për Eliminimin e të Gjitha Formave të Dsikriminimit ndaj Gruas -CEDAW
 7. Komentimi i Projekt Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor
 8. Zyrtaret Komunale për Barazi Gjinore /Strategjitet Komunale/ Aktivitetet
 9. Partneriteti me Organizatat ndërkombëtare dhe OJQ-të vendore
 10. Dokumentari "Lyp Hise ... Gjej Sherr"
 11. Portret - Shqipe Zogiani - *Femra dhe sporti në Kosovë*
-

Table of Content:

1. Policies of achieving gender equality; the year of equal opportunities in Public Administration
 2. Elections in 2007 and the application of the gender representation quota
 3. Progress Report – *Social and Economic Rights*
 4. Working Groups; Drafting of the Kosovo Program on Gender Equality
 5. Legal Provision, the 40%
 6. GEA and the Convent on Elimination of all Forms of Discrimination against Women - CEDAW
 7. Comments to the Draft Law on Pension and Invalid Insurance
 8. Municipal Officers on Gender Equality/Municipal Strategies/Activities
 9. Partnership with International Organisations and local NGO's
 10. Documentary "Lyp Hise ... Gjej Sherr" (Ask for a share...find trouble")
 11. Portrait - Shqipe Zogiani – *Women and sports in Kosovo*
-

Sadržaj:

1. Politike ostvarivanja ravnopravnosti polova, Godina jednakih mogučnosti u Javnoj administraciji
2. Izbori 2007 i Primena kuote za predstavljanje polova
3. Izveštja o progresu – *Ekonomski i socijalna prava*
4. Radne grupe , Izrada Kosovskog programa za ravnopravnost polova
5. Zakonska odredbe 40%
6. ARP i Konvencija o eleminisanju svih oblika diskriminacije prema ženama -CEDAW
7. Komentarisanje Nacrta Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.
8. Opštinske službenice za ravnopravnost poova /Opštinske strategije/ Aktivnosti
9. Partnerstvo sa medjunarodnim organizacijama i domaćim NVO-ima
10. Dokumentarac" Lyp Hise ... Gjej Sherr"
11. Portret - Shqipe Zogiani – *Žena i sport na Kosovu*

Hyrje

I Mandati i Agjencisë për Barazi Gjinore

Zyra për Barazi Gjinore (ZBGJ) është themeluar në bazë të rregullores së UNMIK-ut 2004/18, e cila me një mandat gjithëpërfshirës zbaton dhe monitoron implementimin e Ligjit për Barazi Gjinore, në mënyrë që të inkurajoj arritjen e barazisë gjinore në Kosovë. Me datë 1 Shtator 2006 me vendimin e Qeverisë Zyra transformohet në Agjencë për Barazi Gjinore, i cili funksionon krasas mekanizmave për promovimin e barazisë gjinore si : Zyra për Qeverisje të Mirë, Këshilli Ndërministror për Barazi Gjinore –Zyrtaret për Barazi Gjinore në Ministri dhe Komuna si dhe Njësia për Barazi Gjinore pranë Institucionit të Ombudspersonit. Po ashtu Agjencia për Barazi Gjinore bashkëpunon me sektorët për Barazi Gjinore në kuadër të SHPK-së dhe TMK-së.

II. Politikat e arritjes se barazisë gjinore, Viti i mundësive të barabarta në Administratën Publike

Konferanca: REFORMA E ADMINISTRATËS PUBLIKE NË KOSOVË - 23 tetor 2007

Shqipe Krasniqi
U.D. Kryeshefe Ekzekutive Agjencia për Barazi Gjinore

Ligji për Barazi Gjinore është një nga iniciativat kryesore ligjvënëse që tregon përvullnetin politik, për arritjen e barazisë gjinore dhe përmirësimin e pozitës së grave në Kosovë. Qeveria e

Introduction

I Mandate of the Gender Equality Agency

Gender Equality Office (GEO) was established with UNMIK Regulation No. 2004/18, with a comprehensive mandate to implement and monitor the implementation of the Gender Equality Law in order to encourage the achievement of gender equality in Kosovo. On 1 September 2006, with a Government Decision, the Office was elevated into the Gender Equality Agency, a mechanism functioning for the promotion of gender equality such as: Office of Good Government, Gender Equality Inter-Ministerial Council, Officers on Gender Equality in municipalities and line ministries as well as the Ombudsperson's Gender Equality Unit. Also, the Gender Equality Agency cooperates with sectors of gender equality within KPS and KPC.

II. Policies of achieving gender equality; the Year of equal opportunity in Public Administration

Conference: PUBLIC ADMINISTRATION REFORM IN KOSOVO – 23 October 2007

Shqipe Krasniqi
Acting Chief Executive, Gender Equality Agency

Gender Equality Law is one of the main legislation initiatives showing the political will for the improvement of position of women and achievement of gender equality in Kosovo. Government of Kosovo is committed to draft policies and programs based on principles of establishing equal opportunities for men and women.

This is the only way to enable a wider inclusion of women in professional spheres by ensuring their active participation and not to remain the followers of social changes. Government of Kosovo is committed to achieve gender equality as a precondition of building democratic institution, where participation of women and men of Kosovo is the only path towards a sustainable social, economic and cultural development. Integration of gender perspective in public policies is not an

Uvod

I Mandati i Agencije za ravnopravnost polova

Kancelarija za ravnopravnost polova (KRP) osnjivana je na osnovu Pravilnika UNMIK-a 2004/18, koja sa sveubahvatnim mandatom sprovodi i nadgleda implementaciju Zakona o ravnopravnosti polova, sa ciljem da podstakne ostvarivanje ravnopravnosti polova na Kosovu. Odlukom Vlade od 1 septembra 2006 godine Kancelarija je transformisana u Agenciju za ravnopravnost polova, koja fukcioniše uz mehanizme za promovisanje ravnopravnosti polova, kao što su: Kancelarija za dobro upravljanje, Medjuministarski odbor za ravnopravnost polova – Službenice za ravnopravnost polova u ministarstvima i opštinama kao i Jedinica za ravnopravnost polova pri Instituciji Ombudsmana. Takođe, Agencija za ravnopravnost polova saradjuje sa sektorima za ravnopravnost polova u okviru KPS-a i KZK-a.

II. Politika ostvarivanja ravnopravnosti polova, Godina jednakih mogućnosti u Javnoj administarciji

Konferencija: REFORMA JAVNE ADMINISTRACIJE NA KOSOVU - 23 oktobar 2007

Shqipe Krasniqi (Shqipe Krasniqi)
v.d. Izvršna načelnica Agencije za ravnopravnost polova

Zakon o ravnopravnosti polova je medju glavnim zakonodavnim inicijativama što pokazuje političku volju za ostvarivanje ravnopravnosti polova i poboljšanje položaja žena na Kosovu. Vlada Kosova je posvećena da izradi politike i programe zasnovanih na nančelima stvaranja jednakih mogućnosti za muškarce i žene. To će biti jedini način da se omogući šire uključivanje žena u stručnim oblastima obezbedivši da žene postanu aktivne učesnice, a ne samo sledbenice društvenih promena. Vlada Kosova je posvećena na putu ostvarivanja ravnopravnosti polova kao preduslova izgradnje demokratskih institucija, pri čemu, ravnopravno učešće žena i muškaraca na Kosovu je jedini put u pravcu održivog ekonomskog, socijalnog i kulturnog razvoja. Integriranje perspektive polova u javnim politikama nije opcija već je to obaveza PISU-a za

Kosovës është e përkushtuar të hartojë politika dhe programe të bazuara në parimet e krijimit të mundësive të barabarta për burrat dhe gratë.

Kjo do të jetë e vëtmja mënyrë që të mundësohet një përfshirje e gjërë e grave në sferat profesionale duke siguruar që gratë të bëhen pjesëmarrëse aktive e jo vetëm pasuesetëndryshimeveshoqërore. Qeveria e Kosovës është e përkushtuar në rrugën e arritjes së Barazisë Gjinore si parakusht i ndërtimit të institucioneve demokratike, ku pjesëmarrja e barabartë e grave dhe burrave të Kosovës është rruga e vetme drejt një zhvillimi të qëndrueshëm ekonomik, social dhe kulturor. Integrimi i perspektivës gjinore në politikat publike nuk është një opsiون، por është një detyrim i IPVQ-ve për të ndërtuar një shoqëri demokratike që synon integrimin në Evropë.

Nëkuadër të përbushjes së standardeve për Kosovën ABGJ është angazhuar për përbushjen e detyrave që dalin nga (i) Plani i Standardeve për Kosovën, (ii) Ligji për Barazi Gjinore, si dhe (iii) "Strategjia për ngritjen e numrit dhe pozitës së femrave ne IPVQ 2006-2015". Me anë të këtyre dokumenteve ABGJ ka përbushur një nga pikat e standarit I pika 15.5 të paraparë me planin e standardeve për Kosovën. Strategjia për ngritjen e numrit dhe pozitës së femrave në IPVQ është hartuar që të shërbejë si masë affirmative për të siguruar përfaqësim më të lartë të femrave në strukturat udhëheqëse. Kjo strategji ka për qëllim të inkurajojë femrat për zhvillim të vazhdueshëm të kapaciteteve dhe potencialeve profesionale të tyre, si dhe krijimit të mjedisit të përshtatshëm social dhe fizik në vendet e punës.

Detyra për implementimin e Ligjit për Barazi Gjinore si dhe sigurimi i të drejtave të femrave në të gjitha politikat dhe programet janë specifikuar edhe në pikën 89 të Planit të Veprimit për Partneritet Evropian (PVPE). Për këtë arsyë ABGJ një nga prioritet e saj ka edhe komentimin e projekt-ligjeve gjatë procesit të hartimit të tyre me qëllim të harmonizimit me instrumentet ndërkombëtare dhe me legjisacionin e BE.

Barazia Gjinore është një fenomen që nuk arrihet vetëm me vendosjen e një Ligji, por arrihet si rezultat i funksionimit efikas të institucioneve të ndryshme të cilat duhet të integrojnë në politikat dhe programet e tyre perspektivën gjinore. Programi i Kosovës për Barazi Gjinore (PKBGJ) është dokumenti strategjik i Qeverisë së Kosovës, i cili përcakton qëllimin, objektivat, politikat, dhe aktorët kryesorë që janë përgjegjës për

option, but is an obligation of the PISG to build a democratic society aiming at European integration.

In the context of Standards implementation for Kosovo, GEA was engaged in the accomplishment of duties deriving from (i) Kosovo Standards Implementation Plan, (ii) Gender Equality Law and (iii) "Strategy for the Increase in Number and Improvement of Position of Women in PISG 2006-2015". GEA has, through these documents, accomplished one of the items of Standard 1, Action 15.5, envisaged in the Standards Plan for Kosovo. Strategy for the Increase in Number and Improvement of Position of Women in Kosovo was drafted to serve as an affirmative measure to ensure a higher representation of women in leading structures. This Strategy aims at encouraging women for continuous development of their professional capacities and potentials as well as for the creation of a convenient social and physical working environment. The duty for the implementation of Gender Equality Law as well as to ensure the rights of women at all policies and programs are specified in Action 89 of the European Partnership Action Plan (EPAP). For this reason, GEA has given priority to commenting draft laws during their drafting process in order to harmonize them with international instruments and EU legislation.

Gender equality is a phenomenon that can not be achieved with the introduction of a law, but is achieved as a result of efficient functioning of various institutions through the integration of gender perspective in their policies and programs.

Kosovo Program on Gender Equality (KPGE) is a strategic document of the Government of Kosovo, which defines the aim, objectives, policies and the main actors responsible for the implementation of gender equality at all areas of social and economic life for women and men in Kosovo for the period 2007-2013 and serves as a roadmap for policy-makers in order to draft and implement plans promoting the engagement of women in the labour market.

Drafting of policies and schemes to support women with social problems, improvement of educational level for women through a better access and quality of these services, improvement of health services for women, increase in number of women in decision-making posts and the improvement of the image of women in media and culture represent

igradnju demokratskog društva koje teži integrisanje u Evropi.

U okviru ispunjavanja standarda za Koosvo ARP se anagažovala na ispunjavanju zadataka koji proizilaze iz (i) Plana standarda za Koosvo, (ii) Zakona o ravnopravnosti polova, kao i (iii) "Strategjije za povećanje broja i poboljšanje položaja žena u PISU 2006-2015". Preko ovih dokumenata ARP je ispunila jednu od tačaka standarda I tačka 15.5 predvidjenih Planom standarda za Kosovo. Strategija za povećanje broja i poboljšanje položaja žena u PISU izradjena je da bi služila kao afirmativna mera za obezebedjenje veçeg predstavljanja žena u rukovodećim strukturama. Cilj ove strategije je da podstiče žene na stalan razvoj njihovih stručnih kapaciteta i potencijala, kao i stvaranje povoljne socijalne i fizičke sredine na radnim mestima.

Zadaci za implementaciju Zakona o ravnopravnosti polova kao i obezebedjenje prava žena u svim politikama i programima specificirani su i u tački 89 Akcionog plana o Evropskom partnerstvu (APEP). Iz tog razloga, medju prioritetima ARP-a je i komentarisanje nacrta zakona tokom procesa njihove izrade u cilju usklajivanja sa medjunarodnim instrumentima i sa zakonodavstvom EU-a.

Ravnopravnost polova je fenomen koji se ne može ostavriti samo uspostavljanjem jednog zakona, veç se ona ostvaruje ko rezultat efikasnog funkcionisanja raznih institucija koje u njihovim politikama i programima treba da integrisu perspektivu polova.

Kosovski program o ravnopravnosti polova (KPRP) je strateški dokument Vlade Kosova koji utvrđuje cilj, namere, politike i glavne aktere koji su odgovorni za sprovodenje ravnopravnosti polova u svim oblastima socijalnog i ekonomskog života žena i muškaraca na Kosovu za period 2007 – 2013 kao putokaz kreatora politike radi stvaranja i sprovodenja takvih planova koji stimulišu angažovanje žana na tržištu rada.

Izgradnja politik i šema za podržavanje žena koje imaju socijalne probleme, povećanje obrazovnog nivoa žena putem poboljšanja pristupa i kavaliteta ovih usluga, Poboljšanje zdravstvenih usluga za žene, povećanje broja žena na položajima odlučivanja i poboljšanje imidža žena u medijima i kulturi, to su ciljevi KPRP-a.

Što se tiče položaja odlučivanja, procenat žena ostaje nizak. Od 1945 položaja

zbatimin e barazisë gjinore në të gjitha fushat e jetës sociale dhe ekonomike përfemrat dhe meshkujt në Kosovë për periudhën 2007–2013 si udhërrëfyes për politikë bërësit përfshirë krijuar dhe zbatuar plane që stimulojnë angazhimin e gruas në tregun e punës.

Ndërtimi i politikave dhe skemave përmes mbështetjen e grave me probleme sociale, rritja e nivelit arsimor te femrave nëpërmjet përmirësimit të qasjes dhe cilësisë së këtyre shërbimeve. Përmirësimi i shërbimeve shëndetësore përgatit, rritja e numrit të grave në pozita vendimarrëse dhe përmirësimi i imazhit të grave në media dhe kulturë, këto janë objektivat e PKBGJ-së.

Sa iu përket pozitave vendimarrëse, përqindja e femrave mbetet e ulët. Nga 1945 poste vendim marrëse, 1668 ose 85.75% janë meshkuj, ndërsa 277 ose 14.23%, janë femra, gjë që është larg nga kuota e paraparë me Ligjin përfshirë Barazi Gjinore nenë 3 pikë 3.2 citon: **Pjesëmarrja e barabartë e femrave dhe meshkujve sipas nenit 3 pikë 3.1 arrihet ne raste kur pjesëmarrja e një gjinie në institucion, organe apo në nivel të pushtetit është 40%**. Një nga masat që ka ndërmarrë Qeveria e Kosovës është shpallja e vitit 2007 të **Masave afirmative përfshirë pozitës së femrave në IPVQ**. Ndërmarrja e Këtyre masave synon përmirësimin e pozitës së gruas, simbolikisht Diskriminimin Pozitiv ndaj saj përfshirë angazhuar sa më shumë gra në poste vendimarrëse.

Në kuadër të zgjedhjeve Qendrore dhe Lokale ABCJ ka ndërmarrë një fushatë avokuese përfshirë promovimin e dispozitës ligjore mbi kuotën 40% të përfqajësimit të një gjinie në pozita vendimarrëse.

ABGJ nëpërmjet Zyrتareve përfshirë Barazi Gjinore monitoron përfaqësimin gjinor dhe zbatimin e LBGJ-së në nivelin komunal

Pjesëmarrja e grave në vendimarrjen në institucionet e Administratës Publike – ne nivel qendror dhe lokal mbetet një nga sfidat përfshirë IPVQ-te. Përvëç se hartimit të politikave dhe programeve ABGJ punon dhe përfshirë realizuar transparencën e punës së saj ndaj Institucioneve të tjera, shqërisë civile dhe publikut. Në këtë kuadër ABGJ publikon në vazhdimësi Buletin Informativ që paraqet punën dhe veprimtarin që ushtron kjo Agjenci. Në këtë Buletin janë të publikuara shënimet si dhe aktivitetet e ABGJ-së dhe të Zyrتareve përfshirë Barazi Gjinore ne Ministri dhe Komuna, si dhe statistikat e ofruara nga DASHC. Sipas Statistikave të ofruara nga Shërbimi Civil i Kosovës numri i përgjithshëm i Shërbivesve Civil është 70205, nga të cilët 44824 ose 63.84%

the objectives of KPGE.

With regards to decision-making posts, the percentage of women remains low. Out of 1945 decision-making posts 1668 or 85.75% belong to men, whereas 277 or 14.23% belong to women, which is far from the quota provided for by the Gender Equality Law, Article 3, paragraph 3.2, which reads: **Equal participation of women and men according to Article 3, paragraph 3.1, is achieved in cases when gender participation in institutions, bodies or other authority levels is 40%**. One of the measures undertaken by the Government of Kosovo is to declare year 2007 as the year of **affirmative measures for the improvement of position of women in PISG**. These measures aim at improving the position of women, symbolically, Positive Discrimination towards women is applied in order to engage as much as possible women in decision-making posts.

With regards to central and local elections, GEA has undertaken an advocating campaign for the promotion of legal provision on the 40% quota for gender representation in decision-making posts. GEA, through Gender Equality Officers, monitors gender representation and the implementation of GEL at municipal level.

Participation of women at decision-making posts in Public Administration institutions – at central and local level – remains one of the challenges for PISG. Apart from drafting policies and programs, GEA is also engaged in achieving full transparency of its work towards other institutions, civil society and the public. To this end, GEA continuously publishes the Information Bulletin to present the activities and work performed by the Agency. This Bulletin has published data and activities of the GEA and Gender Equality Officers in Ministries and Municipalities as well as statistics provided by the DACS. According to the statistics provided by Kosovo Civil Service, the total number of civil servants is 70205, out of which 44824 or 63.84% are men and 25076 or 35.71% are women.

Introducing a Data Base, the establishment of Kosovo Gender Index and a source centre within GEA remain the activities to be undertaken in the future. All these will serve not only to monitor the implementation of the Gender Equality Law but also to draft and undertake efficient policies and programs for the achievement of gender equality in Kosovo.

odluçivanja, 1668 ili 85.75% su muškarci dok su 277 ili 14.23% žene, što je daleko od predvidjene kvote Zakonom o ravnopravnosti polova, član 3 tačka 3.2 kaže: **Ravnopravno učešće žena i muškaraca prema članu 3 tačka 3.1 smatra se da je ostvareno u slučajevima kada učešće jednog pola u institucijama, organima ili na nivou lokalne vlasti iznosi 40%**. Jedna od mera koju je preduzela Vlada Kosova je proglašenje 2007 godine kao godine **Afirmativnih mera za unapredjenje položaja žena u PISU**. Preduzimanje ovih mera ima za cilj poboljšanje položaja žena, simbolično-pozitivnu diskriminaciju prema njima radi angažovanja što više žena na položajima odluçivanja.

U oviru centralnih i lokalnih izbora ARP je pokrenula kampanju animiranja za promovisanje zakonskog propisa o kvoti od 40% predstavljanje jednog pola na položajima odluçivanja.

ARP preko službenica za ravnopravnost polova nadzire predstavljanje polova i sprovodjenje ZRP na opštinskom nivou. Učešće žena u odluçivanja u institucijama javne administarcije – na centralnom i lokalnom nivou ostaje medju izazovima za PISU. Pored izrade politika i programa ARP radi i na ostavirvanju transparentnosti njenog rada u odnosu na druge institucije, civilnog društva i javnosti. U okviru toga ARP stalno objavljuje Informativni bilten koji predstavlja rad i delatnost koju obavlja ova Agencija. U ovom biltenu objavljaju se podaci i aktivnosti ARP-a i službenica za ravnopravnost polova u ministarstvima i opštinama, kao i statistike koje pruža DACS. Prema statistikama koje je dala Civilna služba Kosova, ukupan broj civilnih službenika je 70205, od čega 44824 ili 63.84% su muškarci dok su 25076 ili 35.71% žene. Uvodjenje Baze podataka, formiranje Indeksa polova za Kosovo i izvornog centra unutar ARP-a, ostaju kao aktivnosti koje treba preduzeti ubuduće. Sve to će služiti ne samo za nadgledanje sprovodjenja Zakona o ravnopravnosti polova, nego i za izradu i pokretanje efikasnih politika i programa radi ostavirvanja ravnopravnosti polova na Kosovu

III. Izbori 2007 i primena Kvote o predstavljanju polova

Violjeta Kurti Islami- Šefica Divizije za saradnju

Uprkos kompleksnosti izbornog sistema za Skupštinu Kosova, opštinske skupštine i za predsednike opština izbori 2007 godine beležilisu nov i veoma snažan

janë meshkuj, ndërsa 25076 ose 35.71%, janë femra.

Instalimi i Bazës së të Dhënave, themelimi i Indeksit Gjinorë për Kosovën dhe një qendre burimore brenda ABGJ-së, mbeten aktivitetet për tu ndërmarrë në të ardhmen. Te gjitha këto do te shërbejnë jo vetëm për monitorimin e zbatimit te Ligjit për Barazi Gjinore por edhe për hartimin dhe ndërmarrjen e politikave dhe programeve efikase përritjet e barazisë gjinore në Kosovë.

III. Zgjedhjet 2007 dhe Aplikim i Kuotës për Përfaqësim Gjinor

Violeta Kurti Islami- Shefe e divizionit për bashkëpunim

Me gjithë kompleksitetin e sistemit zgjedhor për Parlamentin e Kosovës, për asambletë komunale dhe për kryetarë të komunës zgjedhjet e vitit 2007 shënuan pozicionin e ri dhe mjaft të fuqishëm të gruas në sistemin politik. kosovar Vota e qytetarëve sjellë në lista të kandidatëve për deputete një numër të konsideruar të grave ndërsa të tjerave u sigurohet vendi në këto lista me aplikimin e kuotës 30% për përfaqësim gjinor e përcaktuar nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve.

Kuota në zgjedhjet 2007 nuk është instrument i ri në Kosovë. Mirëpo edhe në ketë rreth zgjedhor ka pasur zëra që e diskutojnë dhe e refuzojnë. Megjithatë në vijim gjeni pse arsyetohet domosdoshmëria e kuotës përfshirje në lista të kandidateve për parlament si dhe për institucione kosovare:

- Kosova duhet të implementoi dhe ndjekë një kuadër të tërë të aprovuar ligjor, si nga Instrumentet Ndërkombëtare dhe Legjislativë Vendor;
- Vendosja e kuotave është realizim dhe zbatim i drejtëpërdrejt i Nenit 21 të Deklaratës Universale të Drejtave të Njeriut të Kombeve të Bashkuara, i cili njeh te drejtën e çdo personi të marrë pjesë në qeverinë e vendit të tij/të saj, qasje të barabartë të grave dhe burrave ndaj pushtetit, vendim-marrjes dhe udhëheqjes në te gjitha nivelet si një parakusht i domosdoshëm përfshirje funksionimin e duhur të demokracisë, gjithashtu, Konventa për Eliminimin e të gjitha formave të diskriminimit kundër Gruas, (1979); (b.i)
- Në Kosovë e drejta e përfaqësimit të gruas në udhëheqjen dhe qeverisjen e Kosovës është e njohur nga Korniza Kushtetuese në të cilën kërkohet respektimi i barazisë në të

III. Elections in 2007 and the Application of the Gender Representation Quota

Violeta Kurti-Islami- Head of Division on Cooperation

Despite the complexity of the election system for the Assembly of Kosovo, Municipal Assemblies and Mayors, the 2007 elections marked a new and very strong positioning of women in the Kosovo political system. Citizens' votes elected a significant number of women for deputies, whereas a number of other women shall be appointed on the basis of the 30% gender representation quota as defined by the Central Election Commission.

Quota in the 2007 election is not a new instrument for Kosovo. However, at this election round there were voices disputing and refusing it. Nevertheless, you will find below grounds for the necessity to apply this quota for parliamentary elections as well as for other Kosovo institutions:

- Kosovo is obliged to implement and pursue a framework of approved laws, deriving from international instruments and domestic legislation;
- Application of quotas is an accomplishment and direct implementation of Article 21 of the United Nations Human Rights Declaration, which provides for the right of each person to participate in its country government, equal access of women and men in institutions, decision-making and leadership at all levels as a necessary precondition for a proper democratic functioning as well as the Convention on Elimination of all Kinds of Discrimination against Women (1979); (b.i)
- In Kosovo, the right of representation of women in Kosovo leadership and governance is provided for by the Constitutional Framework which requires the respect of the equal right to elect and to be elected;
- Gender Equality Law (2004/18) sets out the compulsory quota for equal gender representation at all Kosovo institutions. This law sets out a quota of 40% (disregarded at these elections), which is an obligation to public and party institutions;
- Gender equality is a priority of political parties, and through them a priority in the agendas and programs of public/government institutions;

položaj žene u kosovskom političkom sistemu Glasovi gradjana dati su znatnom broju kandidatima žena za poslanike na izbornim spiskovima, dok se ostalim ženama obezbeduje mesto na ovim spiskovima primenom kvote od 30% za predstavljanje polova koju je utvrdila Centralna izborna komisija

Kuota na Izborima 2007 nije novi instrument na Kosovu Medjutim i u ovom izbornom krugu bilo je i onih koji su to osporavali i odbijali. Medjutim u nastavku dajemo obrazloženje o tome zašto se smatra neophodna kvota za obuhvatanje kandidatkinja u spiskovima za skupštinu kao i za kosovske institucije:

- Kosovo treba da primeni i sledi čitav usvojeni zakonski okvir, kako iz medjunarodnih instrumenata tako iz domaćeg zakonodavstva;
- Postavljanje kvota je neposredna realizacija i primena Člana 21 Univerzalne deklaracije Ujedinejnih Nacija o ljudskim pravima, koji priznaje pravo svakog pojedinca da učestvuju u vlasti njegove/njene zemlje, jednak pristup žena i muškaraca vlasti, odlučivanju i rukovodjenju na svim nivoima kao neophodnog uslova za pravo funkcionisanje demokratije, takodje i Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije prema ženama, (1979); (b.i)
- Na Kosovu, pravo predstavljanja žena u rukovodjenju i upravljanju Kosovom je priznato Ustavnim okvirom u kojem se traži poštovanje jednakosti prava na izbor i na izabranje;
- Zakon o ravnopravnosti polova (2004/18) utrdjuje obavezujuću kvotu za ravnopravno predstavljanje polova u svim visokim institucijama Kosova. Ovaj zakon utrdjuje kvotu od 40 % (zanemarenu na ovim izboima) koja obavezuje kako javne instucije tako i partijske;
- Ravnopravnost polova nalazi prioritete u agendama političkih partija, preko njih u agendama i programima javnih vladinih institucija.
- Nepredstavljanje žena tokom izborne kampanje 2007 najbolje govori koliko su one zapostavljene;
- Kosovo kao zemlja potencijalan kandidat za Evropsku Uniju(EU)

- drejtën pér te zgjedhur dhe pér t'u zgjedhur;
 - Ligji pér Barazi gjinore (2004/18) përcaktion kuotën obligative pér përfaqësim të barabartë gjinorë në të gjitha institucionet e larta të Kosovës. Ky ligj përcaktion kuotën prej 40% (e shpërfillur në këto zgjedhje) e cila obligon si institucionet publike por edhe ato partiale;
 - Barazia gjinore gjen prioritetë në axhendat e partive politike, e përmes tyre ne axhendat dhe programet e institucioneve qeveritare publike .
 - Mos prezantimi gruas gjatë fushatës elektorale 2007 flet më se miri se sa e anashkaluar është ajo;
 - Kosova si vend kandidat potencial pér në Bashkimin European (BE) duhet të plotësoi kriteret, standarde dhe një pako enorme të legjislacionit të BE-së që aprovohet nën perspektivën gjinore;
 - Masat afirmative të shpallura nga BE pér vendet e BE-së por edhe pér vendet kandidate potenciale si Kosova nuk mund të realizohen pa përfaqësim dhe pjesëmarrje aktive të grave;
 - "Vendosja e kuotave kushtëzon dhe ndryshime të vlerave kulturore dhe preferencave profesionale, në mënyrë të veçantë në shoqëritë patriarchale, qe do te thotë se gjithnjë e më shume gra do konsiderojnë pjesëmarrjen ne fushën e politikes dhe profesionin e politikanes, po aq të natyrshëm sa dhe koleget e tyre meshkuj"(b.i)
 - Qeveria e Kosovës, me gjithë përkushtimin e Agjencisë pér Barazi gjinore ka shpallur vitin 2007, vit të masave afirmative por që shumë pak ka rezultuar me veprime konkrete që e kanë favorizuar pozitën e gruas ne struktura brenda qeveritare si dhe gruas ne shoqëri
- Non-representation of women, during the 2007 election campaigns, speaks for itself for the level of disregard;
- Kosovo as a Potential Candidate to join the European Union must fulfil the criteria, standards and an enormous package of EU legislation with regards to gender perspective;
- Affirmative measures promulgated by EU for EU countries as well as for Potential Candidate Countries, such as Kosovo, can not be accomplished without the representation and active participation of women;
- "Application of quotas condition the changes of cultural values and professional preferences, in particular in patriarchal societies, which means that more women are considering participation in politics as naturally as their men colleagues"(b.i)
- Government of Kosovo, despite the commitment of the Gender Equality Agency, has declared year 2007 as the year of affirmative actions but there were little concrete actions favouring the position of women in governmental structures and women in society in general.

IV. European Commission Progress Report – Social and Economic Rights

Extracted from: (Kosovo 2007 Progress Report under the UNSCR1244 {COM (2007)663})

In the area of **women's rights**, the Agency for Gender Equality in the Prime Minister's Office implements and monitors the law on gender equality. 2007 was declared the Year of Affirmative Action for Women in Kosovo by the Prime Minister. In this framework an administrative instruction on measures to achieve gender equality in the public administration institutions during 2007 has been issued. In June 2007, the government of Kosovo established six working groups whose task it is to draft a program for gender equality. Training measures under the convention on elimination of all forms of discrimination against women were carried out. Gender focal points were further strengthened at ministerial and municipal levels. 36 out of the 120 members of the Assembly of Kosovo are women. Only one of the 14 ministers is female.

However, the Head of the Agency for

treba da ispuni ove kriterijume, standarde i enormni paket zakonodavstva EU-a koji se usvaja o polnoj pespektivi;

- Afirmativne mera proglašene od strane EU-a za zemlje EU-a, ali i za zemlje potencijalnih kandidata, kao što je Kosovo ne mogu se ostavriti bez predstavljanja i aktivnog učešća žena;
- "Postavljanje kvota uslovljava i promene kulturnih i prefencijalnih profesionalnih vrednosti, naročito u patrijarhalnim društvima, što znači da sve više žena smatraće učešće u oblasti politike i zanimanje političara, isto toliko prirodnim koliko i njihove kolege muškarci"(b.i)
- Vlada Kosova, uz svu posvećenost Agencije za ravnopravnost polova, 2007 godinu proglašila je godinom afirmativnih mera, međutim to je rezultiralo veoma malim konkretnim aktivnostima koji bi unapredili položaj žena u strukturama unutar vlade kao i žena u društvo

IV. Izveštaj Evropske Komisije o Progresu –Ekonomski i socijalna prava

Izvod iz: (Izveštaja o progresu 2007 o KOSOVU pod RSBOUN 1244 SQ {COM(2007)663})

U oblasti **prava žena**, Agencija za ravnopravnost polova u Uredu Premijera sprovodi i nadgleda Zakon o ravnopravnosti polova. 2007 godina proglašena je od strane Premijera Godinom Pozitivne diskriminacije žena na Kosovu. U tom okviru izdato je administrativno uputstvo o merama za ostvarivanje ravnopravnosti polova u institucijama javne administracije tokom 2007 godine. U junu 2007 godine, Vlada Kosova formirala je šest radnih grupa čiji je zadatak izrada programa za ravnopravnost polova. Sprovedene su mere obučavanja na osnovu Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije prema ženama. Kontaktne tačke za ravnopravnost polova su pojačane i dalje na ministarskom i opštinskom nivou. 36 od 120 članova Skupštine Kosova su žene. Od 14 ministara samo jedna je žena. Čelnik Agencije za ravnopravnost polova podneo je ostavku u junu 2007 zbog toga što Ured premijera nije uspeo da odredi

IV. Raporti i Progresit i Komisionit Evropian -Të drejtat ekonomike dhe sociale

Shkëputur nga : (Raporti i Progresit 2007 pér KOSOVËN nën RKSOKB 1244 SQ {COM(2007)663})

Në fushën e të drejtave të grave, Agjencia pér Barazi Gjinore në Zyrën e Kryeministri zbaton dhe mbikëqyr Ligjin pér Barazi Gjinore. Viti 2007 është shpallur si Vit i Diskriminimit Pozitiv pér Gratë në Kosovë nga ana e Kryeministrit. Në këtë kornizë është lëshuar një udhëzim administrativ mbi masat pér

të arritur barazi gjinore në institucionet e administratës publike gjatë vitit 2007. Në qershor 2007, qeveria e Kosovës ka krijuar gjashtë grupe punuese detyra e të cilave është hartimi i programeve për barazi gjinore. Masat trajnuese në bazë të konventës së eliminimit të të gjitha formave të diskriminimit të grave janë zbatuar. Pikit e kontaktit për çështje gjinore janë forcuar edhe më tej në nivel ministror dhe komunal. 36 prej 120 anëtarëve të Kuvendit të Kosovës janë gra. Vetëm një prej 14 ministrave është femër.

Kreu i Agjencisë për Barazi Gjinore ka dhënë dorëheqje në qershor 2007 për shkak të dëshmitit së Zyrës së Kryeministrit për të ofruar rol dhe kompetenca të qarta, dhe ende nuk është zëvendësuar. Aftësitë administrative dhe profesionale të statit të agjencisë janë ende shumë të dobëta. Programi për barazi gjinore dhe fuqizim të gruas në Kosovë ende duhet elaboruar. Legjitimiteti i Agjencisë është nën vlerësuar për shkak të ndarjes së paqartë të përgjegjësive në mes të Agjencisë dhe Zyrës për Qeverisje të Mirë. Influencia e zyrtarëve komunal për çështje gjinore është e kufizuar për shkak të mandatit të paqartë dhe resurseve të kufizuara. Ata i raportojnë vetëm Ministrisë së Shërbimeve Publike dhe jo edhe Agjencisë për Barazi Gjinore.

Legislacioni mbi dhunën në familje nuk është efikas. Për të duhen rregulla të qarta zbatuese. Njohja e dobët e legislacionit nga ana e gjykatësve dhe prokurorëve paraqet një pengesë shtesë.

Legislacioni mbi çështje të barazisë gjinore duhet t'i adaptohet edhe më tej situatës ekzistuese në Kosovë. Agjencia për Barazi Gjinore ka nevojë për kapacitete, legjitimitet dhe status më të qartë. Këto probleme institucionale kanë ndikim të kundërt në gjendjen e gruas në Kosovë, e cila është e karakterizuar me dhunë familjare dhe diskriminim ekonomik.

Në përgjithësi, është arritur një progres në fushën e barazisë gjinore, por zbatimi duhet përshtpjetur në këtë fushë. Vetëdija për të drejtat e gruas në shoqeri është e dobët.

Prishtinë

14 tetor 2007

Inderuari z. Daviddi,

Po i referohemi paragrafëve për të drejtave e grave, nën seksionin e të

Gender Equality resigned in June 2007 due to the failure of the Prime Minister's Office to provide clear roles and competences, and has not yet been replaced. The administrative and professional skills of the agency's staff are very weak. The program for gender equality and women's empowerment in Kosovo has still to be elaborated. The legitimacy of the agency is undermined by the unclear division of responsibilities between the agency and the office for good governance. The influence of municipal gender officers is limited due to their unclear mandate and limited resources. They report only to the Ministry of Public Services and not to the Agency for Gender Equality.

jasnu ulogu i nadležnosti, i još uvek nije zamenjen.

Administrativne i stručne sposobnosti osoblja agencije i dalje su vrlo slabe. Program za ravnopravnost polova i ojačanje žena potrebno je gajošelaborisati. Legitimnost agencije je podcenjena zbog nejasne podele odgovornosti izmedju Agencije i Kancelarije za dobro uptavljanje. Uticaj opštinskih službenica sa pitanja polova je ograničen zbog nejasnog mandata i ograničenih resursa. Ono podnose izveštaj samo Ministarstvu javnih službi a ne Agenciji za ravnopravnost polova.

Zakonodavstvo o nasilju u porodici nije efikasno. O njemu su potrebne jasne primenjive odredbe. Slabo poznavanje zakonodavstva od strane sudija i tužilaca predstavlja dodatnu prepreku.

Zakonodavstvo o pitanjima ravnopravnosti polova treba da se i dalje prilagodi postojećoj situaciji na Kosovu. Agencija za ravnopravnost polova ima potrebe za kakpacitete, legitimnost i jasniji status. Ovi institucionalni problemi imaju suprotan efekat na stanje žena na Kosovu, koje karakteriše porodično nasilje i ekonomski diskriminacija. Uopšte, postignut je napredak u oblasti ravnopravnosti polova, ali je potrebno ubrzati sprovodjenje u ovoj oblasti. Svest o pravima žena u društu je niska.

V.Tok

Priština, 14. oktobra 2007. godine

Poštovani g. Davidi,

Pišem Vam u vezi stavova koji se odnose na prava žena u odeljku o ekonomskim i socijalnim pravima u Kosovskom izveštaju o ostvarenom napretku {COM (2007) 663}.

Pre svega želim da Vam sa zahvalnošću odam priznanje što ste uvažili već ostvarene uspehe na polju prava žena i rodne ravnopravnosti na Kosovu.

Pored toga, želim da razjasnim nekoliko stvari:

I) Vršioca dužnosti Glavnog izvršnog službenika (GIS) u Agenciji za rodnu ravnopravnost, gospodju Shqipe Krasniqi, imenovan je Premijer dana 27. juna 2007. godine

Dear Mr. Davidi,

We refer to the paragraphs on women's rights, under the section on Economic and Social Rights in the Kosovo Progress Report 2007 (COM (2007) 663).

We would first like to acknowledge with thanks your appreciation of the achievements already made in the field of women's right and gender equality in Kosovo.

Additionally, we would like to clarify the following points:

I) The Acting CEO of the Agency for Gender Equality, Ms. Shqipe Krasniqi, was appointed by the Prime Minister on 27.06.2007 with decision No. 499/07, until such time as SPAC-Senior Public Appointing Committee announced the vacancy.

II) The Kosovo Program for Gender Equality According to the decision by the Government of Kosovo No. 034/2006 dated 05 April 2006 the Steering Committee was formed to draft the Kosovo Program on Gender Equality, which is a collaborative effort of the government and civil society.

- The proposed outline of the Kosovo Program on Gender Equality has been presented to the Government for review. On the 6 June 2007 the Government of Kosovo approved this proposal.
- On 16 March 2007, the AGI was assigned funds from the UNMIK Civil Administration Department, which will be used in accordance with the work plan and objectives envisaged during drafting of the KPGE in the amount of 27,000 US\$.
- The first meeting of the Working group was held on the 11 September 2007. The working groups will meet again during October and November. The final Draft will be ready at the end of November, and will be presented to the Government for approval.

III) The Gender Equality Officers at the Municipality level

Report through the Sector of Gender Equality in the Ministry of Local Government and Administration to the Agency for Gender Equality. The Agency holds meetings every three months with the Gender Equality Officers at municipality level.

IV) The division of responsibilities as between the Agency for Gender Equality and the Office for Good Governance has now been clarified. On 19 July 2007 the Permanent Secretary of the Prime Minister's Office took decision No.07/5482 on the establishment of a Commission to review the mandate of the Office for Good Governance and the Agency of Gender Equality.

• According to the decision of this Commission the division of function as between the Agency and the Office is as follows:
The OGG has an advisory mandate pursuant to the UNMIK Regulation 2001/19, whereas AGI has an executive mandate pursuant to the Law on Gender Equality 2004/18. Hence we conclude that the OGG must give advice on gender issues if this is requested by the AGI.

V) We would also like to inform you that the government of Kosovo is currently preparing the first official report on the UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women. The Agency for Gender Equality is coordinating this process.

In closing we would like to take this opportunity to thank you again for your support to the work of the Agency, and we look forward to our continuing collaboration.

With best regards,
Shqipe Krasniqi, Acting Executive Chief
Agency for Gender Equality / GIS

To: Mr. Remo Daviddi
Head of LOUG-Pristina

Copy to: Ms. Agim Caka, Prime Minister of Kosovo
Ms. Fatos Krasniqi, Permanent Secretary /OPMI
Mr. Shemsi Mehmeti, Executive Chief, AII/OPMI

Drejtave Ekonomike dhe Sociale nga Raporti i Progresit për Kosovën 2007 (COM (2007) 663).

Dëshirojmë të shprehim falënderimin për mirënjohjen tuaj për të arriturat e deritanishme në fushën e të drejtave të grave dhe të barazisë gjinore në Kosovë.

Veç kësaj, ne dëshirojmë ti qartësojmë këto pikat:

1) *Ushtruesja e Detyrës së Kryeshefes Ekzekutive të Agjencisë për Barazi Gjinore, znijsht. Shqipe Krasniqi, është emëruar nga Kryeministri me 27.06.2007 me vendimin Nr. 109/07, deri në shpalljen e konkursit nga ana e Këshillit për Emërimë të Larta Publike (KELP).*

2) Programi i Kosovës për Barazi Gjinore

Në bazë të vendimit të Qeverisë së Kosovës, Nr. 034/2006, të datës 5 prill 2006, është formuar Këshilli Drejtues për të hartuar Programin e Kosovës për Barazi Gjinore, që është një përpjekje e përbashkët e Qeverisë dhe shoqërisë civile.

- Skica e propozuar e Programit të Kosovës për Barazi Gjinore i është prezantuar Qeverisë për shqyrtim. Me 6 qershor 2007, Qeveria e Kosovës ka miratuar këtë propozim.
- Me 28 mars 2007, ABGJ ka marrë fonde nga Departamenti i Administratës Civile të UNMIK-ut, të cilat do të shfrytëzohen në përputhje me planin e punës dhe objektivat e parapara gjatë hartimit të PKBGJ në shumën prej 27.100 dollarë.
- Takimi i parë i grupeve punuese është mbajtur me 11 shtator 2007. Grupet punuese do të takohen prapë gjatë muajve tetor dhe nëntor. Drafti final do të jetë i gatshëm në fund të muajit nëntor dhe do ti prezantohet Qeverisë për miratim.

3) Zyrtarët për Barazi Gjinore në nivel komunal

Raportojnë para Agjencisë për Barazi Gjinore përmes Sektorit për Barazi Gjinore në Ministrinë e Administrimit të Pushtetit Lokal. Agjencia mban takime çdo tre muaj me Zyrtarët për Barazi Gjinore në nivel komunal.

4) Ndarja e përgjegjësive ndërmjet Agjencisë për Barazi Gjinore dhe Zyrës për Qeverisje të Mirë tanimë është qartësuar. Me 19 korrik 2007, Sekretari i Përherëshëm i Zyrës së

The legislation on domestic violence is not effective. It requires clear implementing rules. Poor knowledge of the legislation by judges and prosecutors is an additional obstacle. The legislation on gender equality needs to be further adapted to the actual situation in Kosovo. The Agency for Gender Equality needs greater capacity, legitimacy and a clearer status. These institutional problems have an adverse impact on the situation of women in Kosovo, which is characterized by domestic violence and economic discrimination.

Overall, some progress was achieved in the area of gender equality, but implementation needs to be speeded up in this area. Awareness of women's rights in society is low.

V. The Process of Drafting the Kosovo Program on Gender Equality

Mirela Muça-Coordinator of the process of drafting the KPGE

Kosovo Program on Gender Equality is a strategic document aiming at presenting the situation of women and men in Kosovo as well as to provide recommendations in order to address problems related to this situation. This document is in full compliance with the Kosovo Development Strategy and Plan as well as with international efforts to improve the status of women in society. In this context, Kosovo Program on Gender Equality will be compliant to the "Beijing Declaration" and the "Action Plan for the Achievement of Gender Equality in Kosovo", "Millennium Goal Objectives", Gender Equality Law", "Convent on Elimination of all Forms of Violence against Women" as well as will be based on the Human Rights Convention.

The process of drafting this document tends to have a wide and comprehensive participation. As such, this process requires ensuring the consensus of the entire society for the improvement of position of women in the Kosovo society. Also, KPGE requires to promote cooperation among actors involved in this process: central government, local authorities, civil society and the community itself, in order to make decisions that are in compliance with the needs and priorities of women at all areas of life. Among others, the process of drafting the KPGE aims at introducing democratic practices in order to achieve

odlukom br. 109/07, do trenutka kad Odbor za viša javna naimenovanja (OVJN) objavi oglas za popunu tog mesta.

II) Kosovski program za rodnu ravnopravnost

Na osnovu odluke Vlade Kosova br. 03472006 od 5. aprila 2006. godine, osnovan je Upravni odbor sa zadatkom da napiše Kosovski program rodne ravnopravnosti, kao projekat saradnje Vlade i građanskog društva.

- Predloženina crtKosovskogprograma rodne ravnopravnosti (KPRR) predstavljen je Vladi na razmatranje. Dana 6. juna 2007. godine Vlada Kosova usvojila je taj predlog.
- Dana 28. marta 2007. godine, ARR je dobila sredstva od UNMIK-ovog Odeljenja javne administracije, koja će da budu upotrebljena u skladu sa planom rada i ciljevima predviđenim u postupku izrade nacrta KPRR, u iznosu od 27.000 američkih dolara.
- Prvi sastanak radnih grupa održan je 11. septembra 2007. godine. Radne grupe će se ponovo sastati u oktobru i novembru. Konačni tekst nacrta biće završen krajem novembra i biće predstavljen na Vladi radi usvajanja teksta.

III) Službenici za rodnu ravnopravnost na nivou opština

Oni podnose izveštaje o svom radu Agenciji za rodnu ravnopravnost, preko Sektora za rodnu ravnopravnost pri Ministarstvu za lokalnu upravu i administraciju. Agencija će da održava redovne sastanke na svaka tri meseca, sa službenicima zaduženim za oblast rodne ravnopravnosti na opštinskom nivou.

IV) Podela odgovornosti između Agencije za rodnu ravnopravnost i Kancelarije za dobру vladavinu

sada je razjašnjena. Dana 19. jula 2007. godine Stalni sekretar u Kabinetu Premijera doneo je odluku br. 07/5482 o osnivanju Komisije koja ima zadatku da preispita mandat Kancelarije za dobру vladavinu (KDB) i Agencije za rodnu ravnopravnost.

- Na osnovu odluke navedene Komisije izvršena je sledeća podela funkcija između Agencije i Kancelarije:
KDB ima savetodavni mandat shodno Uredbi UNMIK-a br. 2001/19, dok ARR ima izvršni mandat shodno Zakonu o rodnoj ravnopravnosti br. 2004/18. Na osnovu toga zaključujemo da KDV može da daje savete u pitanjima

Kryeministrat morri vendim, Nr. 07/5482, për themelimin e Komisionit për të shqyrta mandatin e Zyrës për Qeverisje të Mirë dhe të Agjencisë për Barazi Gjinore.

- Në bazë të vendimit të Komisionit, ndarja e funksioneve ndërmjet Agjencisë dhe Zyrës bëhet, si vijon: ZQM ka mandat këshillëdhënës në bazë të Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2001/19, ndërsa ABGJ ka mandat ekzekutiv në bazë të Ligjit për Barazi Gjinore 2004/18. Prandaj, mund të konkludojmë se ZQM mund të ofrojë këshilla për çështje gjinore nëse kjo kërkohet nga ABGJ.

- 5) Gjithashu, dëshirojmë të ju informojmë se Qeveria e Kosovës është duke e përgatitur raportin e parë zyrtar për Konventën mbi Eliminimin e të gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave. Agjencia për Barazi Gjinore është duke koordinuar procesin.

Në përfundim, dëshirojmë të shfrytëzojmë këtë mundësi për t'ju falenderuar për përkrahjen tuaj për punën e Agjencisë dhe shpresojmë në bashkëpunim të mëtutjeshëm.

Sinqerisht,

Shqipe Krasniqi
Ushtruese e Detyrës së Kryeshefes Ekzekutive të Agjencisë për Barazi Gjinore/ZKM

V.Ecuria e Procesit për Hartimin e Programit për Barazi Gjinore

Mirela Muça-Koordinatore në procesin e hartimit të PKBGJ-së

Programi i Kosovës për Barazi Gjinore është një dokument strategjik i cili synon të paraqesë situatën e grave dhe burrave në Kosovë, si dhe të jepë rekomandime të cilat adresojnë problemet që lidhen me këtë situatë. Dokumenti është në përputhje të plotë me Strategjinë e Planit Zhvillimore të Kosovës si dhe me përpjekjet ndërkombëtare përmirësimin e statusit të grave në shoqëri.

Në këtë kuptim Programi i Kosovës për Barazi Gjinore do të jetë ngushtësisht ne përputhje me "Deklaratën e Pekinit" dhe "Planin për veprim për Arritjen e Barazisë Gjinore në Kosovë", "Objektivat e Mijëvjeçarit", Ligjin për Barazi Gjinore",

decision-making with the participation and consultation of all actors as well as to get the consensus of the entire society.

KPGE main objective – The purpose of KPGE is to improve the lives of women in Kosovo, sustainable development at all areas through promotion and strengthening the position of women in the Kosovo society. KPGE was selected as a mechanism to achieve the Millennium Goal Objectives, to accomplish objectives determined in the Kosovo Development Strategy and Plan, to implement the Standards Plan as well as to accomplish duties set out by the European Union for our country and society.

KPGE objectives are:

- To analyze the socio-economic position of women and men in Kosovo, by focusing on their access to decision-making, economy, employment, health, education and social services;
- To search, find and mobilize financial, material and human resources in order to draft efficient policies for successful and balanced realisation of objectives set out in this program;
- To draft a plan of real and detailed measures for the achievement of mid-term and long-term objectives;
- To build a system of indicators to monitor and assess progress as well as to review actions in compliance with the present situation or with developing initiatives in the country.

Methodology and Action Plan – Actors involved in the process and institutions

The process of KPGE drafting was assessed as an important process by the Government and for this reason this document will be a product of an interactive and comprehensive process ensuring the participation of organisations at central and local level, civil society, individuals with important contribution in various areas as well as our international partners. The drafting of the KPGE is an initiative of the Government of Kosovo, an initiative with a political and social consensus. With the decision of the Prime Minister, on 6 June 2007, institutions to realise the process were established, as follows:

- I) Steering Council
- II) Working Groups' Coordinators
- III) 6 Working (Technical) Groups
- IV) Coordination Unit

rodova, ako to od nje zatraži ARR.

V) Želim još da Vas obavestim da Vlada Kosova upravo priprema svoj prvi zvanični izveštaj o Konvenciji Ujedinjenih nacija o uklanjanju svih oblika diskriminacije prema ženama. Agencija za rodnu ravnopravnost koordiniše rad u tom procesu.

Na kraju želim da iskoristim ovu priliku da Vam još jednom zahvalim za podršku koju ste dali radu ove Agencije i unapred se radujem nastavku uzajamne saradnje.

Uz srdačan pozdrav,

[Potpis]

Shqipe Krasniqi, vršilac dužnosti izvršnog direktora
Agencije za rodnu ravnopravnost pri Kabinetu Premijera

Dostaviti: g. Renco Davidi Šef LOEC u Prištini

Kopije: g. Agim Čeku, Premijer Kosova
g. Fitim Krasnići, Stalni sekretar pri Kabinetu Premijera
g. Šenol Muhamremi, Izvršni direktor, ARR, Kabinet Premijera

V Procesa za izradu Programa za ravnopravnost polova

Mirelja Muča-Koordinatorka u procesu izrade KPRP-a

Kosovski program za ravnopravnost polova je strateški dokument čiji je cilj da predstavi situaciju žena i muškaraca na Kosovu, kao da da preporuke koje tretiraju probleme vezane za ovu situaciju. Dokument je u potpunom skladu sa Strategijom Razvojnog plana Kosova, kao i sa medjunarodnim nastojanjima za poboljšanje statusa žena u društvo. U tom smislu, Kosovski Program za ravnopravnost polova biće u potpunom skladu sa "Pekingšom deklaracijom" i "Aкционим planom za ostvarivanje ravnopravnosti polova na Kosovu", "Ciljevima Milenijuma", Zakonom o ravnopravnosti polova, Konvencijom o elemišanju svih oblika nasilja prema ženama", kao i šire zasnovan na Konvenciju o ljudskim pravima.

Proces kroz koji prolazi izrada dokumenta nastoji da bude sadržajan i sveobuhvatan. Kao takav, ovaj proces traži da ovom dokumenti obezbedi koncenzus celokupnog društva radi podizanja i poboljšanja položaja žena

Konventën për Eliminimin e të gjitha formave të Dhunës ndaj Grave", si dhe gjerësisht i mbështetur në Konventën për te Drejtat e Njeriut.

Procesi nëpërmjet të cilit po kalon hartimi i dokumentit, tenton të jete pjesëmarrës dhe gjithë përfshirës. Si i tillë ky proces, kërkon ti siguroje këtij dokumenti konsensusin e të gjithë shoqërisë për ngritjen dhe përmirësimin pozitës së gruas në shoqërinë Kosovare. Gjithashtu, PKBGJ kërkon të nxisë bashkëpunimin nëpërmjet aktoreve të përfshirë të këtë proces: pushteti qendror, pushteti lokal, shoqërisë civile dhe vetë komunitetin, për të marrë vendime që do të janë në përputhje me nevojat dhe priorititetet e grave në çdo fushë të jetës. Veç të tjerash, procesi i hartimit PKBGJ synon instalimin e praktikave demokratike për të realizuar vendimmarje me pjesëmarrjen dhe konsultimin e të gjithë aktoreve si dhe për të marre konsensusin e të gjithë shoqërisë.

Objektivi kryesor i PKBGJ - Qëllimi I
PKBGJ është përmirësimi i jetës së gruas në Kosovë, zhvillimi i qëndrueshëm në të gjitha fushat, nëpërmjet promovimit dhe forcimit të pozitës së gruas në shoqërinë Kosovare. PKBGJ është zgjedhur si një mekanizëm për arrijen e Objektivave të Mijëvjeçarit, për realizimin e objektivave të vendosura në Strategjinë Zhvillimore të Kosovës, Implementimin e Planit të Standardeve si dhe përbushjen e detyrave që Bashkimi Evropian ka vendosur përparrë vendit dhe shoqërisë.

Objektivat e PKBGJ janë:

- Te analizojë situatën socio-ekonomike të grave dhe burrave ne Kosovë, duke u përqendruar në qasjen e tyre në vendimmarje, ekonomi, punësim, shërbimet shëndetësore, arsimore e sociale.
- Të kërkojë, të gjeje dhe të mobilizoje burimet financiare, materiale dhe njerëzore për të hartuar politika efikase për realizimin me sukses dhe në mënyrë të balancuar objektivat e vendosura në këtë program.
- Te hartojë një plan masash reale dhe të detauar për arrijen e objektivave afatmesme dhe afatgjate.
- Te ndërtojë një sistem indikatorësh për monitorimin dhe vlerësimin e progresit si dhe rishikimin e veprimeve në përputhje me situatën aktuale ose me iniciativa zhvilluese në vend.

(V) Program Drafters

Activities realised in the drafting of KPGE

Activity 1

Definition of actors involved in the drafting process

The way it was realised

- GEA, as the process coordinator, has made a thorough analysis of potential actors. Apart from information provided by governmental organisations, an important contribution was given by our international partners and organisations, UNMIK and OSCE. The purpose of the analysis of actors was to identify appropriate actors to be involved in the KPGE drafting process.

Product

- Working Groups approved by the Prime Minister

Activity 2

Process launch

The way it was realised

- A number of activities and advocating meetings concerning the process supported by the Deputy Prime Minister Lutfi Haziri. These activities aimed at informing the public for the initiative of the Government to draft the KPGE as well as to promote participation in the process;
- Official commencement of the process was made on 11 September 2007 under the Gender Equality Agency.

u kosovskom društву.. Takodje, KPRP zahteva da podstiče saradnju izmedju aktera uključenih u ovom procesu: centralne vlasti, lokalnih vlasti, civilnog društva i same zajednice za donošenje odluka koje će biti u skladu sa potrebama i prioritetima žena u svakoj oblasti života. Pored ostalog , proces izrade KPRP-a nastoji uvodjenje demokratskih praksi radi ostvarivanja odlučivanja uz učešće i konsultaciju svih aktera, kao i za dobijanje koncenzusa celog društva.

Glavni cilj KPRP – Cilj ovog KPRP-a je poboljšanje života žena na Kosovu, održiv razvoj u svim oblastima, putem promovisanja i jačanja položaja žena u kosovskom društvu. KPRP je izabran kao mehanizam za ostvarivanje ciljeva Milenijuma, za ostvarivanje ciljeva postavljenih u Razvojnoj strategiji Kosova, implementaciju Plana standarda kao i za ispunjavanje zadataka koje je Evropska Unija postavila pred zemljom i društvom.

Ciljevi KPRP-a su:

- Da analizira socio-ekonomsku situaciju žena i muškaraca na Kosovu, uz koncentrisanje na njihovom pristupu odlučivanju, ekonomiji, zapošljavanju, zdravstvenim, obrazovnim i socijalnim uslugama.
- Da traži, pronadje i mobilizuje finansijke, materijalne i ljudske resurse za izradu efikasnih politika u cilju uspešne i balansirane realizacije ciljeva postavljenih u ovom programu.
- Da izradi detaljan Plan realnih mera za ostvarivanje srednjoročnih i

Metodologjia dhe Plani i veprimit - Aktoret e përfshirë në proces dhe institucionet

Procesi për hartimin e PKBGJ-së është vlerësuar nga Qeveria si shumë i rëndësishëm, për këtë arsyesh që synuar që ky dokument të jetë produkt i një procesi interaktiv dhe gjithë përfshirës i cili siguron pjesëmarrjen e organizatave në nivel qendror dhe lokal, shoqërinë civile, individë me kontribut të rëndësishëm ne fusha te ndryshme, si dhe partnerët tanë ndërkombëtarë. Hartimi i PKBGJ është iniciative e Qeverisë së Kosovës, iniciative që ka pasur konsensusin politik dhe social. Me vendim të Kryeministrit janë aprovuar me datë 06 Qershor 2007, institucionet nëpërmjet te cilave do të realizohet ky proces:

- (I) Këshilli Drejtues
- (II) Koordinatoret e grupeve te punës
- (III) 6 grupe punuese (teknike)
- (IV) Njësia koordinuese
- (V) Draftuesit e Programit

Aktivitetet e realizuara për hartimin e PKBGJ-së

Aktiviteti 1.

Përcaktimi i aktereve të përfshirë në procesin e hartimit.

Si është realizuar

- ABGJ si koordinator i procesit ka bërë një analizë të hollësishme të akterëve potencial. Përveç informacionit të siguruar nga organizatat qeveritare, një mbështetje te rëndësishme kane dhëne ne këtë aktivitet edhe organizatat dhe partneret tanë ndërkombëtare UNMIK dhe OSBE. Qëllimi i analizës se akterëve është te identifikoje akterët më të përshtatshëm për tu përfshirë ne procesin e hartimit te PKBGJ.

Produkti

- Grupet e punës te miratuara nga Kryeministri

Aktiviteti 2.

Lansimi i procesit

Si është realizuar

- Një seri aktivitetesh dhe takimesh avokuese lidhur me procesin i mbështetur nga zv. Kryeministri Lutfi Haziri. Këto aktivitete kanë pasur si qëllim informimin e publikut për iniciativën e Qeverise për hartimin e PKBGJ si dhe për te nxitur pjesëmarrjen ne proces.
- Hapja zyrtare e procesit u bë me 11

With an aim of having an open and interactive process, around 150 participants were invited, including representatives of institutions and others from various areas;

- The process was opened by the Chairman of the Steering Council, Mr. Izet Sadiku, who presented Government's initiative to draft the KPGE;
- M. Muça-Process Coordinator presented the steps planned for an open and correct process;
- This meeting was moderated by Shqipe Krasniqi, Acting Chief Executive Officer of the Gender Equality Agency.

Product: Commencement of the process marks the initiation of work

Activity 3

Preparatory meetings

The way it was realised

- GEA has organised a one day meeting with members of the working groups to discuss the methodology and the action plan for the realisation of the process.

Product: Members of the working groups were informed of the calendar, steps envisaged and the action plan.

Activity 4

Working Groups' Meetings

The way it was realised

- During the period 10 September – 20 October, 12 meetings of the working groups were held. At the same time, individual meetings with experts and specialists of various fields were also held;
- These meetings and the working groups resulted in a description and analysis of the situation of women and men in Kosovo as well as to set out objectives and the system of indicators to be used to monitor objectives. Working groups' members were active not only during the meetings by providing materials and analysis in various areas but also assisted in compiling a draft document at this stage;
- Working groups were moderated by process coordinators.

Product: 12 full-day meetings of the working groups. A concept on the content of the document was produced. Program objectives were articulated. Monitoring indicators' system was defined.

dugoročnih ciljeva.

- Da izradi sistem indikatora za nadgledanje i procenu progresu, kao i preispitivanje aktivnosti u skladu sa aktuelnom situacijom ili sa razvojnim iniciativama u zemlji.

Metodologjia i Akcioni plan – Aktori uklučeni u Prosesu i institucije

Proces izrade KPRP-a ocenjen je od strane Vlade kao vrlo značajan, zbog toga se nastojilo da ovaj dokument bude proizvod jednog interaktivnog i sveobuhvatnog procesa koji obezbeduje učešće organizacija na centralnom i lokalnom nivou, civilnog društva, pojedinaца sa značajnim doprinosom u raznim oblastim, kao i naših medjunarodnih partnera.

Izrada KPRP-a je inicijativa Vlade Kosova, koja je imala politički i socijalni koncenzus. Odlukom Premijera od 06 juna 2007 godine odredjene su institucije preko kojih će se ostvariti ovaj proces, a to su:

- (I) Upravni odbor
- (II) Koordinatori radnih grupa
- (III) 6 radnih (tehničkih) grupa
- (IV) Koordinaciona jdinica
- (V) Izradjivači Programa

Ostvarene ektivnosti za izradu KPRP-a

Aktivnost 1.

Utvrđivanje aktera uključenih u procesu izrade.

Kako je ostvarena?

- ARP, kao koordinator procesa uradila je detaljnu analizu potencijalnih aktera. Osim obezbedjenih informacija od vladinih organizacija, značajnu podšku pružile su u ovoj aktivnosti i medjunarodne organizacije i naši medjunarodni partneri UNMIK i OEBS. Cilj analize je identifikacija najpogodnijih aktera za ukućivanje u procesu izrade KPRP-a.

Produkt

- Radne grupe koje je odobrio Premier

Aktivnost 2.

Uvodjenje procesa

Kako je ostvarena?

- Čitav niz aktivnost i susreta anamirinja u vezi sa procesom uz podršku zam. Premijere Ljutfija Hazirija. Ove aktivnosti imale su za cilj informisanje javnosti o inicijativi Vlade za izradu KPRP-a kao podsticanje učešća u

shtator 2007 nën kujdesin e Agjencisë për Barazi Gjinore. Me qëllim që të zhvillohet një proces i hapur dhe interaktiv u ftuan të marrin pjesë rrëth 150 pjesëmarrës, përfaqësues të institucioneve dhe fushave të ndryshme.

- Procesi u hap nga kryesuesi i Komitetit Drejtues z. Izet Sadiku, i cili prezantoi iniciativën e Qeverise për hartimin e PKBGJ.
- M.Muça-koordinatore e procesit prezantoi hapat e planifikuar për një proces të hapur dhe korrekt.
- Ky takim u moderua nga Sh. Krasniqi-UD Kryeshefe Ekzekutive e ABGJ-së.

Produkti: Hapja e procesit e cila shënon fillimin e punës

Aktiviteti 3

**Takime përgatitore
Si është realizuar**

- ABGJ ka organizuar takim një ditor me anëtaret e grupeve punuese për të diskutuar metodologjinë dhe planin e veprimeve për realizimin e procesit.

Produkti : Anëtaret e grupeve punuese janë njojur me kalendarin, hapat e parashikuar për tu ndjekur dhe planin e veprimeve

Aktiviteti 4.

**Mbledhjet e grupeve të punës
Si është realizuar**

- Gjatë periudhës 10 Shtator -20 Tetor janë mbajtur mbledhjet e grupeve punuese (12 takime), në të njëjtën kohë janë realizuar takime individuale me ekspertë dhe specialistë të fushave të ndryshme
- Këto takime dhe grupet e punës kanë rezultuar me një përshtrim dhe analizë të situatës së grave dhe burrave në Kosovë si dhe me përcaktimin e objektivave dhe sistemin e tregueseve që do të përdoren për monitorimin e objektivave. Anëtaret grupeve punuese kanë qenë aktiv edhe jashtë këtyre takimeve nëpërmjet materialeve dhe analizave të bëra në fusha të ndryshme dhe kanë ndihmuar në hartimin e një drafti të dokumentit deri në këtë stad.
- Grupet e punës janë moderuar nga koordinatoret e procesit.

Produkti: 12 takime një ditore me grupet e punës. Është ideuar përbajtja e dokumentit. Janë artikuluar objektivat e programit. Është percaktuar sistemi i indikatoreve të monitorimit

Activity 5 Data Collection and Processing

- Process Coordinator assisted in collection, processing and analysing data in order to come up with a situation description. These data were collected from analysis and studies conducted by local and international organisations as well as administrative sources.
- Working groups are working to identify KPGE financial sources.

VI. Promotion of the legal provision, Article 3, paragraph 3.2, with the slogan "40% only"

Due to 17 November elections, Gender Equality Agency, with an aim of promoting legal provisions concerning gender equality, commenced a campaign for the representation of women at legislative, executive and judicial levels as well as public institutions. This representation percentage, 40%, for gender, is guaranteed by the Gender Equality Law: Article 3, paragraph 3.2: Equal participation of women and men, according to Article 3.1, is achieved in cases when gender participation in institutions, bodies or levels of authority is 40%.

VII. GEA and Convent on Elimination of all Forms of Discrimination against Women -CEDAW

- On the basis of GEA Work Plan for 2007 and GEA Priorities—professional capacity building, exchange of experiences and information, and awareness raising – GEA has continued with a series of training on CEDAW and its Application in National Legislation". During this period, two workshops were held in the Municipal Assembly of Skenderaj, on 9 October 2007, and Municipal Assembly of Shtime, on 18 October 2007.
- Directorate on Legislation held a training organised with the Initiative of the Gender Equality Office in MA of Gjakova, on 28 June 2007, on Gender Equality Law, its implementation and Convent on Elimination of all Forms of Discrimination against Women (CEDAW), its application in Kosovo legislation

procesu.

- Zvanično otvaranje procesa učinjeno je 11 septemba 2007 pod nadzorom Agencije za ravnopravnost polova. Sa ciljem da se odvija jedan otvoren i interaktiv proces pozvani su da učestvuju 150 učesnika, predstavnici raznih institucija i oblasti.
- Proses je otvorio predsedavajući Upravnog Komiteta g. Izet Sadiku, koji je predstavio inicijativu Vlade za izradu KPRP-a.
- M.Muça-koordinatorka procesa predstavila je planirane korake za otvoren i korektn proce.
- Moderatorka ovog procesa bila je gjdca Š. Krasnići-v.d Izvšna načelnica ARP-a.

Produkt: Otvaranje procesa što označava početak rada.

Aktivnost 3

**Pripremi susreti
Kako je ostvarena?**

- ARP je organizovala jednodnevni susret sa članovima radnih grupa radi diskutovanja o metodologiji i Akcionom planu za ostvarivanje procesa.

Produkt: Članovi radnih grupa upoznati su sa kalendarom, predvidjenim koracima koje treba slediti i Akcionim planom.

Aktivnost 4.

Sastanci radnih grupa

Kako je ostavrena?

- Tokom perioda 10 septembar -20 oktobr održani su sastanci radnih grupa (12 susreta), istovremeno ostavreni su pojedinačni susreti sa stručnjacima i specijalistima raznih obalsti.
- Ovi susreti i radne grupe rezultirale su opisom analize situacije žena i muškaraca na Kosovu kao i utrdjivanjem ciljeva i sistemom pokazatelja koji će se koristiti za nadgledanje ciljeva. Članovi radnih grupa bii su aktivni i van ovih susreta sa materijalima i analizama uradjenih u raznim oblastima i pomogli su na izradi nacrta dokumenta do ovog nivoa.
- Moderatori ardnih grupa bili su koordinatorke procesa.

Produkt : 12 jednodnevnih susreta sa radnim grupama. Dat je idejni sadržaj dokumenta. Utvrđeni su ciljevi programa. Utvrđen je sistem indikatora

Aktiviteti 5

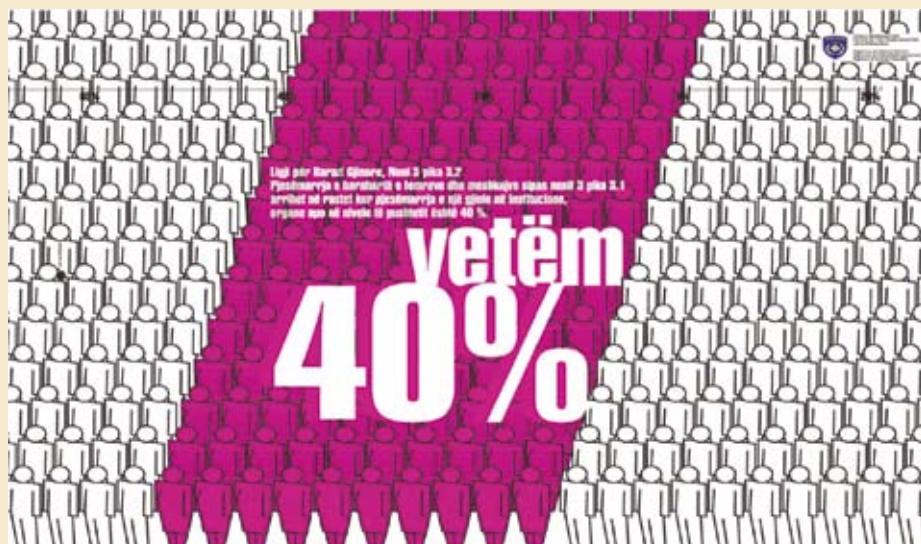
Mbledhja e të dhënave dhe përpunimi

- Koordinatori i procesit ka ndihmuar në mbledhjen, përpunimin dhe analizën e të dhënave për të bërë një përshkrim të situatës. Këto të dhëna janë marrë nga analiza dhe studime të bëra nga organizata vendore dhe ndërkombëtare si dhe nga burime administrative.

Grupet e punës po punojnë në identifikimin e burimeve të financimit të PKBGJ-së

VI. Promovimi i dispozitës ligjore neni 3 pika 3.2 me moton vetëm 40%

Me rastin e Zgjedhjeve të 17 Nëntorit, Agjencia për Barazi Gjinore me qëllim të promovimit të dispozitave Ligjore që promovojnë Barazinë Gjinore, ka filluar fushatën përfaqësimin e gruas në nivelet e pushtetit ligjvënës, ekzekutiv, gjyqësorë dhe institucionale publike. Kjo përqindje e përfaqësimit prej 40% të njërsës gjini garantohet me Ligjin për Barazi Gjinore: **Neni 3 pika 3.2. Pjesëmarrje e barabartë e femrave dhe meshkujve sipas nenit 3.1 arrihet në rastet kur pjesëmarrja e një gjinie në institucionale, organe apo në nivele të pushtetit është 40%.**

- CEDAW - "States that have ratified the Convention are obliged to submit before the CEDAW Committee, with acts under the UN Committee on Women Status, an initial report one year after ratification and periodical reports every four years, with details on the implementation of Convention and the general state of women in respective countries"**

GEA has published a **Summary of Applicable Legislation Promoting and Protecting Gender Equality in Kosovo**

VIII. Comments to the Draft Law on Pension and Invalid Insurance

Pursuant to Gender Equality Law, Article 5, paragraph b, GEA proposes to the

za nadgledanje

Aktivnost 5

Prikupljanje i obrada podataka

- Koordinator procesa pomagao je na prikupljanu, obradi i analizi podataka radi opisivanja situacije. Ovi podaci dobijeni su iz naliza i studija koje se uradile domaće i medjunarodne organizacije kao i iz administrativnih izvora..

Radne grupe rade na identifikaciji izvora za finansiranje KPRP-a.

VI. Promovisanje zaknske odredbe, član 3 tačka 3.2 pod motom 40%

Povodom Izbora od 17 novembra, Agencija za ravnopravnost polova, u cilju promovisanja zakonskih propisa koji promovišu ravnopravnost polova, započela je kampanju za predstavljanje žena na nivoima zakenodvane, izvršne i sudske vlasti i u javnim institucijama. Ovaj procenat predstavljanja od 40% jednog pola garantuje se Zakonom o ravnopravnosti polova: **Član 3 tačka 3.2. Ravnopravno učešće žena i muškaraca prama članu 3.1 ostavuje se u slučajevima kada učešće jednog pola u institucijama, organima ili nivoima vlasti iznosi 40%.**

VII. ARP i Konvencija o elaminisanju svih oblika diskriminacije prema ženama -CEDAW

- Na osnovu Plana rada KPRP-a, za 2007 godinu i prioriteta ARP-a –

VII. ABGJ dhe Konventa Për Eliminimin e të Gjitha Formave të Dsikriminimit ndaj Gruas - CEDAW

- Bazuar në Planin e Punës të ABGJ-së, për vitin 2007 dhe në priorititet e ABGj-së - ngritja e kapaciteteve profesionale, shkëmbimin e njohurive dhe informatave dhe ndërgjegjësimin ABGJ ka vazhduar me ciklin e Trajnimive Konventa CEDAW dhe aplikimi i saj në legjislacionin vendor" Gjatë kësaj periudhe kohore janë mbajtur dy punëtori: në Kuvendin Komunal të Skenderajt dt 09.10.2007, dhe Kuvendin Komunal te Shtimes me dt 18.10.2007.
- Drejtoria për Legjislacion ka realizuar trajnimin e organizuar me Iniciativën e nga Zyrtares për Barazi Gjinore në KK te Gjakovës me dt 28 Qershor 2007, me titull **Ligji për Barazi Gjinore, Implementimi tij dhe Konventa për Eliminimin e te Gjitha Formave te Diskriminimit ndaj Gruas (CEDAW), aplikimi i saj në Legjislacionin Kosovar.**
- CEDAW - "Shtetet të cilat e kanë ratifikuar Konventën obligohen të paraqesin në Komitetin e CEDAW, që vepron në kuadër të Komisionit të OKB-së për Statusin e Grave -KSG, raportin fillesttar një vit pas ratifikimit, dhe raporte periodike çdo katër vite ku detajohet ecuria e tyre në zbatimin e Konventës dhe gjendja e përgjithshme e grave në vendin e tyre".

ABGJ ka botuar publikimin: **Përbledhja e Legjislacionit në Fuqi qe Promovon dhe Mbron Barazinë Gjinore në Kosovë**

Government and Ministries the drafting and amendments to laws and regulations as well as the approval of other measures. The duty to implement the Gender Equality Law and to ensure the inclusion of women rights in all existing policies and regulations are specified in Action 89 of the EPAP. Therefore, GEA has prioritized commenting draft laws during the process of drawing up with an aim of harmonizing them with international instruments and EU legislation for the protection of human rights.

One of the draft laws commented from gender point of view, by GEA, is the **Draft Law on Pension and Invalid Insurance**. Draft law on Pension and Invalid Insurance was commented by GEA, from the gender point of view, taking into account the most important regional and international applicable standards on human rights dealing with gender equality and referred in the Constitutional Framework on Provisional Institutions of Self-Government (UNMIK Regulation 2001/19, dated 15 May 2001) as well as European Union legislation.

Comments prepared by the Gender Equality Agency, article by article

General comment: text should take into account gender equality by using "him/her – he/she" instead of "him-he" as it is now.

Article 12 The title of this Article is the same with Article 10. According to the Albanian language version it should be "Complementary".

Article 22 Advisors understand this Article only as a way of defining the right not as a function to retire. If this is the right meaning then there is no comment, if not it should be reviewed.

Article 65 Provision 1.2 contains direct

podizanje profesionalnih kapaciteta, razmena znanja i informacija i podiznje svesti, ARP je nastavila sa ciklusom obuka **Konvencija CEDAW i njena primena u domaćem zakonodavstvu**". Tokom ovog vremenskog perioda održane su dve radionice, i to: u Skupštini Opštine Skenderaj, 09.10.2007, i Skupštini Opštine Štimlje, 18.10.2007.

- Direkcija za zakonodavstvo realizovala je obuku koja je organizovana na inicijativu Službenice za ravnopravnost polova SO Djakovica dana 28 juna 2007, pod nazivom: **Zakon o ravnopravnosti polova, Njegova primena i Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije prema ženama (CEDAW), njena primena u kosovskom zakonodavstvu**
- CEDAW - "Države koje ratifikovale Konvenciju su dužne da podnesu Komitetu CEDAW, koji deluje u okviru Komisije OUN-a za Status žena -KSŽ, početni izveštaj godinu dana nakon ratifikacije, i periodične izveštaje svakih četiri godina u kojima se detaljne prikazuje njihov tok u spovodjenju Konvencije i opšte stanje žena u njihovoј zemiji".

ARP je izdala publikaciju: **Pregled važećeg zakonodavstva koje promoviše i štiti ravnopravnost polova na Kosovu.**

VIII. Komentarisanje Nacrtu Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

Prema Zakonu o ravnopravnosti polova, član 5. tačka b. ARP predlaže Vladi i ministarstvima izradu, izmenu i dopunu zakona i pravilnika, kao i usvajanje drugih mera;

Zadaci na implementaciji Zakona o ravnopravnosti polova kao obezbeđenje obuhvatanja prava žena u svim postojećim politikama i zakonodavstvu naznačeni su u tački 89 APEP-s, stoga ARP, kao njen prioritet ima i komentarisanje nacrtu zakona tokom procesa njihove izrade u cilju usklajivanja sa medjunarodnim instrumentima i sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti ljudskih prava.

Jedan od komentaranih nacrtu zakona sa perspektive polova od strane ARP-a je **Nacrt zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju**.

Nacrt zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju je komentarisan sa perspektive polova od strane ARP-a, imajući u vidu

VIII. Komentimi i Projekt Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor

Sipas Ligjit për Barazi Gjinore nen 5. pika b. ABGJ-ja propozon Qeverinë dhe ministritë për hartimin, ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve dhe rregulloreve, si dhe miratimin e masave tjera; Detyra për implementimin e Ligjit për Barazi Gjinore si dhe sigurimi i përfshirjes së të drejtave të femrave në të gjitha politikat dhe legjislacionin ekzistues janë specifikuar edhe në pikën 89 të PVPE, prandaj ABGJ-ja si prioritet të saj ka edhe komentimin e projekt-ligjeve gjatë procesit të hartimit të tyre me qëllim të harmonizimit me instrumentet ndërkontinentale dhe me legjislacionin e BE për mbrojtjen e të drejtave të njeriut.

Njëri ndër projekt-ligjet e komentuara nën perspektivën gjinore nga ABGJ-ja është **Projektligji Sigurimin Pensional dhe Invalidor**.

Projekt-Ligji për Sigurimin Pensional dhe Invalidor është komentuar nën perspektivën gjinore nga ABGJ-ja, duke pasur parasysh Standardet më të rëndësishmendërkombëtare herajonale në fuqi për të drejtat e njeriut lidhur me Barazinë Gjinore të referuara në Kornizën Kushtetuese për Vëtëqeverisje të Përkohshme (rregullorja e UNMIK-ut, 2001/19 e dt 15 Maj 2001) si dhe Legjislacionit të Bashkimit Evropian.

Komentet e përgatitura nga Agjencia për Barazi Gjinore sipas neneve.

Koment i përgjithshëm: teksti duhet të merr parasysh barazinë gjinore duke përdorur gjithmonë "atij/asaj-ai/ajo" ne vend të formulimit 'atij-ai' siç është tanë

Neni 12. Titulli i këtij neni është i njëjtë me **nemin 10.** sipas versionit në gjuhën shqipe duhet të jetë "Plotësues"

Neni 33. Këshilltarët e kuptojnë këtë **nen** vetëm si mënyrë e përcaktimit të së **drejtës jo si funksion** për të dal në pension, nëse supozohet se ky është kuptimi i drejtë atëherë nuk ka ndonjë koment, nëse jo duhet të rishikohet.

Neni 65. Dispozita 1.2 duket se përmban diskriminim të drejtpërdrejt në moshë. Duket paksa e vrazhdë të supozohet

age discrimination. It appears rather harsh to assume that people may not be rehabilitated professionally after the age of 50, when most people work up to 65 or 70 years of age..

Article 73 Comment on provision 1.2 is the same as for Article 65.

Article 86 Age limit raises a lot of questions.

Article 132 Refer to Council Directive 97/80/EC, dated 15.12.1997 concerning the burden of proofs in cases of discrimination on gender grounds, in particular Article 4.

Article 163 This Article raises the need for an annex or secondary legislation related to the number of occupations referred.

Article 173 Should be taken into account with regards to the need of protecting personal data and the rights of individuals in this aspect (for personal rights refer to UDHR Article 12, ICCPR Article 17 and ECHR Article 8), in order to ensure that data collection may not be misused or mixed with other bank data but only in the manner provided by law – for example with the Law on Protection of Personal Data. Also, refer to the CoE Convention for the protection of individuals during the automatic processing of personal data (1981) and EU Directive 95/46/EC for the protection of individual with regards to processing of personal data and data movement.

Article 182 paragraph 3: This provision should be from the viewpoint of the right to confidentiality – refer

najzanaçajnije važeće medjunarodne i regionalne standarde o ljudskim pravima u vezi sa ravnopravnosću polova pozivajući se na Ustavni okvir o privremenom smoupravljanju (Pravilnik e UNMIK-a, 2001/19 od 15 maja 2001) kao i zakonodavstvo Evropske Unije.

Komentari pripremljenih od strane Agencije za ravnopravnost polova, prema članovima.

Opšti komentar: tekst treba da uzeme u obzir ravnopravnost polova upotrebljavajući uvek "njemu/njoj-on/ona" u mesto formulacije 'njemu-on' kao što je sada

Član 12. Naslov ovog člana je isti kao i člana 10. prema verziji na albanskem jeziku treba da bude "Dopunski"

Član 33. Savetnici ovaj član razumeju samo kao način utvrđivanja prava a ne kao funkcije za penzionisanje, ako se predpostavlja da je to pravi smisao onda nema nekog komentara, ako ne, onda treba preispitati.

Član 65. Odredba 1.2 vidi se da sadrži direktну diskriminaciju po starosti. Izgleda malo grubo da se predpostavlja da ljudi ne mogu da se rehabilituju profesionalno nakon 50 godina starosti kada većina ljudi danas rade do 65-te ili 70-te godine starosti.

Član 73. Komentar na odredbu 1.2 isti kao i na član 65.

Član 86. Starosna granica postavlja mnoga pitanja.

Član 132. Vidite Direktivu saveta 97/80/EC od 15.12.1997 u vezi sa teretom dokaza u slučajevima diskriminacije po polnoj osnovi, naročito član 4.

Član 163. Ova član ukazuju na potrebu neke dopune ili sekundarnog zakonodavstva u vezi sa određenim brojem navedenih poslova.

Član 173 Treba da se uzme u obzir u vezi sa potrebom zaštite ličnih podataka i prava pojedinica u tom smislu (o privatnom parvu vidi UDHR član 12, ICCPR član 17 i ECHR član 8), da bi se obezbedilo da prikupljanje podataka ne može biti zloupotrebljeno ili povezano sa ostalim bankarskim podacima, već samo na način na koji je predviđen zakonom – npr. Zakonom o zaštiti ličnih podataka. Vidi takodje Konvenciju COE-a o zaštiti pojedinaca u automatskom procesuiranju ličnih podataka

se njerëzit nuk mund tē rehabilitohen në mënyrë profesionale pas moshës 50 vjeçare kur shumica e njerëzve në ditët e sotme punojnë deri në moshën 65 ose 70 vjeçare.

Neni 73. Komenti pér dispozitën 1.2 i njëjtë sikur pér nenin 65.

Neni 86. Kufiri i moshës shtron shumë pyetje.

Neni 132. Shikoni Direktivën e Këshillit 97/80/EC të datës 15.12.1997 lidhur me barrën e provave në rastet e diskriminimit në baza gjinore, posaçërisht Neni 4.

Neni 163. Ky Nen thekson nevojën pér një shtojcë ose ndonjë legjislacion sekondar lidhur me një numër të punëve të referuara.

Neni 173 Duhet tē merret parasysh lidhur me nevojën e mbrojtjes tē tē dhënavë personale dhe drejtave tē individëve në këtë aspekt (pér tē drejtën private shiko UDHR nenin 12, ICCPR nenin 17 dhe ECHR nenin 8), në mënyrë që tē sigurohet se mbledhja e tē dhënavë nuk mund tē keqprëdoren ose tē ndërlidhen me tē dhëna tē tjera bankare por vetëm në mënyrën se si është paraparë me ligj – pér shembull me ligjin pér mbrojtjen e tē dhënavë personale. Shiko po ashtu Konventën e COE-së pér mbrojtjen e individëve në procesimin automatik tē tē dhënavë personale (1981) dhe Direktiva e BE-së 95/46/EC pér mbrojtjen e individëve lidhur me përpunimin e tē dhënavë personale dhe lëvizjen e lirë tē këtyre tē dhënavë.

Neni 182 paragrafi 3: kjo dispozitë duhet tē rishikohet në pikëpamjen e tē drejtës së fshehtësisë – shikoni komentin pér nenin 173 – si dhe sa i përket individëve ‘tē drejtës pér informim dhe miratim tē informuar pér instrumentet e Këshillit tē Evropës, sikurse Rekomandimi R (97)5 lidhur me mbrojtjen e tē dhënavë mjekësore I datës 13 Shkurt 1997 dhe Rekomandimi R(92)3 Testimin dhe Ngrirjen Gjenetike pér qëllime tē kujdesit shëndetësor

Neni 203. fjalë “Ligj i veçantë”. Shtrohet pyetja nëse ky është një ligj ekzistues apo një ligj i ardhshëm?

Neni 218 paragrafi 2 – Fjala “dispozita tē veçanta”. Pér cilat dispozita bëhet fjalë këtu?

Neni 237 Përbërja e takimit tē përgjithshëm duhet tē ketë parasysh barazinë gjinore, shiko pér shembull CEDAW, nenin 2e, dhe 7b.

Neni 240, paragrafi – Përbërja e Bordit Menaxhues duhet ketë parasysh barazinë gjinore, shiko komentin pér nenin 237.

Neni 259 Organet e fondit duhet tē kenë barazi gjinore.

Neni 263 Koment i njëjtë

Neni 298 Emrat e institucioneve duhet

to comment on Article 173 – and with regards to individuals’ “right to information and informed approval for instruments of Council of Europe, such as Recommendation R (97)5 concerning protection of medical data, dated 13 February 1997 and Recommendation R (92)3 on Tests and Genetic Freezing for Health Purposes.

Article 203 word “Special Law”. This raises the question is it an existing law or are we speaking of a new law?

Article 218 paragraph 2 – Word “special provisions”. What provisions is the law referring to?

Article 237 Composition of the general meeting should take into account gender equality, e.g. refer to CEDAW, Article 2e, and 7b.

Article 240 paragraph – Composition of the Management Board should take into account gender equality, see comment on Article 237.

Article 259 Fund bodies should take into account gender equality.

Article 263 The same comment.

Article 298 Names of institutions should be fully inserted in the law: Does MLSW stand for Ministry of Labour and Social Welfare?

Article 300 The same comment. Does KPAD stand for Kosovo Pension Administration Department (KPAD)?

Article 301 paragraph 8 – Data mentioned should be protected on the basis of the Law on Protection of Pension Data. Refer to comments on Articles 173 and 182.

Article 354 Posts according to this Article should be open for women and men and should be published as such, in order to encourage experienced and educated women for these posts.

Article 391 Composition of the Craftsmanship Fund should take into account gender equality if possible.

Article 413 Proper attention must be paid to human rights on privacy and protection of personal data. Refer to previous comments.

Article 421 Even if the “state” has an assessment limit – see Article 7, paragraph 1 of the EU Directive 79/7/EC – on the determination of various age limits for men and women. The age limit in this law should be reviewed. From the gender point of view that should be reviewed periodically as stated in Article 7, paragraph 2 of the Directive.

The Right to Privacy

UDHR Article 12

No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the

(1981) i Direktiva EU-a 95/46/EC o zaštiti pojedinaca u odnosu na obradu ličnih podataka i slobodnom protoku ovih podataka.

Član 182 stav 3: ovu odredba treba preispitati sa gledišta prava tajnosti – vidite komentar na Člann173 – kao i što se tiče pojedinaca ‘prava na informisanje i informisano odobrenje o instrumentima Saveta Evrope, kao što je Preporuka R (97)5 u vezi zaštite zdravstvenih podataka od 13 februara 1997 i Preporuka R(92)3 Testiranje i genetsko zamrzavanje u svrhe zdravstvene brige.

Član 203. Reči “Poseban zakon”. Postavlja se pitanje da li je to postojeći zakon ili budući zakon?

Član 218 paragrafi 2 – Reči “Posebne odredbe”. O kojim se odredbama ovde radi?

Član 237 Sastav opštег sastanka treba imati u vidu ravnopravnost polova, vidi npr. CEDAW, Član 2e, i 7b.

Član 240, stav – Sastav upravnog borda treba da uzeme u obzir ravnopravnost polova, vidi komentar na **Član 237**.

Član 259 Organi fonda treba da imaju ravnopravnost polova.

Član 263 Isti komentar

Član 298 Nazivi institucija treba da budu potpuni u zakonu: Da li je MPMS (MLSË) Ministarstvo rada i socijalne zaštite?

Član 300. Isti komentar. Da li (DPAK) Departman penzijske administracije na Kosovu?

Član 301, stav 8. Ovde navedeni podaci treba da budu zaštićeni Zakonom o zaštiti penzionih podataka, vidi komentare na čl 173 i 182.

Član 354. Pozicije prema ovom članu treba da budu otvorene za žene i muškarce i treba da se objavljuju kao takve sa ciljem da se podstiču iskusne i obrazovane žene da konkurišu za ove položaje

Član 391. Sastav zanatskog fonda treba da bude sa ravnopravnosću polova , ako je to moguće.

Član 413. Adekvatnu pažnju treba posvetiti ljudskim pravima u odnosu na privatnost i potrebnu zaštitu ličnih podataka. Vidi prethodne komentare.

Član 421. Iako “država” ima granicu procene – prema članu 7 stav 1 Direktive EU-a 79/7/EC – postavljaju različitih starosnih granica za muškarce i žene, starosnu granicu u ovom zakonu treba preispitati. Sa gledišta polova treba ih ispitati i preispitati periodično kao što se navodi u Članu 7 stav 2 Direktive.

Pravo na intimnost

UDHR Član 12

Nikone smebitipodrvrgnut proizvoljnom uplitanju u njegovoj porodičnoj, kučnoj ili dopisnoj intimnosti, ali ni napadima na njegovoj časti i reputaciji. Svako ima

te paraqiten të plotë në ligj: A është MPMS (MLSË) Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale?

Neni 300. Koment i njëjtë. A është DAPK (DPAK) Departamenti i Administratës Pensionale në Kosovë?

Neni 301, paragrafi 8. Të dhënat e përmendura këtu duhet të mbrohen sipas ligjit për mbrojtjen e të dhënave pensionale, shiko komentet për nenet 173 dhe 182.

Neni 354. Pozitat sipas këtij nenit duhet të jenë të hapura për femrat dhe meshkujt dhe duhet të publikohen sitë tilla në mënyrë që të inkurajoj femrat me përvjë dhe të arsimuara për këto pozita.

Neni 391. Përberja e Fondit të Zanateve duhet të jetë me barazi gjinore nëse është e mundur.

Neni 413. Vëmendje e duhur duhet të kushtohet sa i përket të drejtave të njeriut në privatësi dhe mbrojtje e nevojshme e të dhënave personale. Shiko komentet e mëparshme.

Neni 421. Edhe nëse "shteti" ka një kufi të vlerësimit – sipas nenit 7 paragrafi 1 i Direktivës së BE-së 79/7/EC – për vendosjen e limiteve të ndryshme të moshës për meshkujt dhe femrat, limit i moshës në këtë ligj duhet të rishikohet. Nga këndvështrimi gjinor duhet vihen në pyetje dhe të rishikohen periodikisht sikurse theksohen në nenit 7 paragrafi 2 i Direktivës.

E Drejta në Intimitet

UDHR Nenin 12

Askush nuk duhet t'i nënshtrohet ndërhyrjes arbitrale ose të intimitetit e tij, familjar, shtëpiak ose korrespondues, por as sulmeve mbi nderin dhe reputacionin e tij. Secili ka të drejt për mbrojtje me ligj kundër ndërhyrjeve dhe sulmeve të tilla.

ICCPR Neni 17

1. askush nuk duhet t'i nënshtrohet ndërhyrjes arbitrale ose të paligjshme me intimitetin e tij, familjen, shtëpinë ose korresponduese, por as sulmeve të paligjshme mbi nderin dhe reputacionin e tij.
2. secili ka te drejtë për mbrojtje me ligj kundër këtyre ndërhyrjeve ose sulmeve.

ECHR Neni 8

1. secili ka të drejtë respekt ndaj intimitetit dhe jetës familjare të tij, shtëpisë dhe korrespondencës.
2. nuk duhet të ketë ndërhyrje nga një autoritet publik në ushtrimin e kësaj të drejtë përvëç një gjë tillë është në pajtim me ligjin ose është e nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë kombëtare, sigurisë publike ose mbarëvajtjes ekonomike

right to the protection of the law against such interference or attacks.

ICCPR Article 17

1. No one shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his honour and reputation.
2. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

ECHR Article 8

1. Everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence.
2. There shall be no interference by a public authority with the exercise of this right except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.

State duties according to CEDAW:

CEDAW Article 2e and 7b

Article 2

States Parties condemn discrimination against women in all its forms, agree to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating discrimination against women and, to this end, undertake.

IX. Activities of Gender Equality Officers - Strategies of Municipal Gender Equality Officers:

With an aim of promoting and expansion of values and practices ensuring gender equality, Gender Equality Officers in three municipalities have drafted Municipal Gender Equality Strategies, which were approved by the Municipal Assemblies of Skenderaj, Rahovec and Vushtrri.

Municipal Assembly – Gjilan

Gender Equality Officer in Municipality of Gjilan has marked 25 November – 11 Days of Activity against Violence on Women. This date was marked with the publication of the awareness raising leaflet, which was distributed to citizens of Gjilan and, at the same time, at the entrance of Municipal Assembly of Gjilan a poster was placed, *violence should not be kept in silence.*

pravo na zakonsku zaštitu od takvih uplitanja ili napada.

ICCPR Član 17

1. niko ne sme biti izložen proizvoljnom ili nezakonitom uplitanju u njegovoj porodičnoj, kućnoj ili dopisnoj intimnosti, ali ni nezakonitim napadima na njegovoj časti ili reputaciji.
2. Svako ima pravo na zakonsku zaštitu od takvih uplitanja ili napada.

ECHR Član 8

1. Svako ima pravo na poštovanje prema njegovoj intimnosti porodičnog života, kući i dopisivanja.
2. ne treba da postoji uplitanje od strane javnog autoriteta u vršenju ovog prava, osim ako je to u skladu sa zakonom ili je potrebno u jednom demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti, javne bezebednosti ili dobrih ekonomskih tokova u zemlji, radi sprečavanja nemira ili kriminala, zaštite zdravlja i morala, ili radi zaštite prava i slobode drugih.

Zadaci države prema CEDAW:

CEDAW Član 2e i 7b

Član 2

Državne strane osudjuju diskriminaciju protiv žena u svim oblicima, saglasne su da vode sa svim adekvatnim sredstvima i bez odlaganja politiku elemišanja diskriminacije protiv žena i u tom cilju preduzeće sve

IX. Aktivnosti službenica za ravnopravnost polova - Strategije opštinskih službenica za ravnopravnost polova:

U cilju promovisanja i širenja vrednosti i praksi koje obezbeduju ravnopravnost polova, službenice za ravnopravnost polova u tri opštine izradile su Opštinske strategije za ravnopravnost polova 2007-, koje su usvojile Skupštine opštine: Skenderaj, Orahovac i Vučitrn,

Skupština Opštine – Gnjilane-

Službenica za ravnopravnost polova u Opštini Gnjilane obeležila je 25 Novembar – 11 dana aktiviranja protiv nasilja nad ženama. Ovaj datum je obeležen objavljuvanjem Brošure animiranja, koja je podeljena gradjanima Gnjilana, i istovremeno na ulazu Skupštine Opštine Gnjilane postavljan je Pano sa motom "Pitanje nasilja ne sme biti učutano" ..

të vendit, për parandalimin e trazirave ose krimit, për mbrojtjen e shëndetit dhe moralit, ose për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjërëve.

Detyrat e Shtetit sipas CEDAW: CEDAW nen 2e dhe 7b

Neni 2

Palët shtetërore dënojnë diskriminim kundër femrave në të gjitha format, pajtohen të ndjekin më të gjitha mjetet e duhura dhe pa vonesë një politikë të eliminimit diskriminimit kundër femrave dhe për këtë qëllim të ndërmarr

IX. Aktivitetet e zyrtareve për barazi gjinore - Strategjite e zyrtareve komunale për Barazi Gjinore:

Me qëllim të promovimit dhe përhapjes së vlerave dhe praktikave që sigurojnë barazinë gjinore zyrtaret për barazi gjinore në tri Komuna kanë hartuar Strategjia komunale për barazi gjinore 2007-, të cilat janë aprovuar nga Kuvendi Komunal : Skenderaj, Rahovec dhe Vushtrri, Kuvendi Komunal - Gjilan-

Zyrtarja për Barazi Gjinore në Komunën e Gjilanit ka shënuar 25 Nëntorin – 11 Ditët e Aktivizmit Kundër Dhunës ndaj Gruas. Kjo datë është shënuar me publikimin e Fletushkës sensibilizuese, e cila u është shpërndarë qytetarëve të Gjilanit, dhe njëkohësisht në hyrje të Kuvendit Komunal Gjilan është vendosur një Pano, çështja e dhunës nuk guxon të heshtet .

X. Agjencia për Barazi Gjinore Partneriteti me Organizatat ndërkombëtare dhe OJQ-të vendore

Duke u bazuar në Planin e Punës të ABGJ-së për vitin 2007 lidhur me ngritjen e kapaciteteve te mekanizmave për barazi gjinore, në bashkëpunim me UNDP-në ka organizuar trajnimin dy ditor në Shkup për zyrtaret për barazi gjinore ne nivelin komunal: **Iniciativa për Integrimin e çështjeve gjinore në rrjedhat e përgjithshme të shoqërisë.** Trajnim i si objektiv kryesor kishte analizën e dokumenteve nën perspektiven gjinore, metodologjinë e hartimit te dokumenteve si dhe aktoret qe duhet të përfshihen në procesin e analizës. Në këtë trajnim nga një prezantim të shkurtër të punës së tyre kishin zyrtaret komunale për barazi gjinore nga pesë rajonet :Prishtina,Pr

X. Gender Equality Agency – Partnership with International Organisations and Local NGO's

On the basis of GEA Work Plan for 2007 on capacity building of gender equality mechanisms, in cooperation with UNDP, GEA has organised a two-days training in Skopje for Gender Equality Officers at the local level: **Initiative for the integration of gender issues in the general flow of society.** The main objective of the training was to analyze documents from the gender point of view, methodology of drafting documents as well as on actors to be involved in the analysis process. At this event, short presentations were made by Municipal Gender Equality Officers from five regions: Prishtina, Prizren, Mitrovica, Peja, and Gjilan. This training session was opened by the UNDP Representative Mr. Frode Mauring and GEA CEO Shqipe Krasniqi.

X. Agencija za ravnopravnost polova Partnerstvo sa medjunarodnim organizacijama i domaćim NVO-ima

Na osnovu Plana rada ARP-a za 2007 godinu u vezi sa podizanjem kapaciteta mehanizma za ravnopravnost polova, u saradnji sa UNDP-om, organizovana je dvodnevna obuka u Skoplje za službenice za ravnopravnost polova na opštinskem nivou: **Inicijativa za integrisanje pitanja polova u opšte tokove društva.** Glavni cilj obuke bila je analiza dokumenata sa perspektive polova, metodologija izrade dokumenata, kao i akteri koji treba da se uključe u procesu analize. Na ovoj obuci, kraće predstavljanje o njihovom radu imale su opštinske službenice za ravnopravnost polova iz pet regiona: Priština, Prizren, Mitrovica, Peć i Gnjilane. Ovu sesiju obuke otvorili su predstavnik UNDP-a, g. Frode Mauring i gdjica Shqipe Krasniqi IN ARP-a.

[Advocacy Training And Resource Center \(ATRC\) u saradnji sa WSSI/](#)

Shërbimi Civil Komunal Ekzekutivi
Zyrtarja për Barazi Gjinore, Drita Klaiqi

FLETUSHHA

Dhuna është TABU temë që frikëson, por s'ka koment duhet diskutuar më tepër publikisht.

Ajo çka fillon me zhurmë kurrë nuk guxon të përfundon me heshtje kërko ndihmë.

Koha është që të gjeljmë rrugëdalje pra STOP - DHUNËS dhuna e mbytë lirinë, sigurinë dhe demokracinë e familjes dhe shoqërisë.

izreni, Mitrovica, Peja, dhe Gjilani. Ky sesion trajnimi u hap nga përfaqësuesi i UNDP-së, Zt. Frode Mauring dhe KE Shqipe Krasniqi e ABGJ-së.

Advocacy Training And Resource Center (ATRC) në bashkëpunim me WSSI/UNDP kanë organizuar trajnim dy ditorë, 5-6 Nëntor 2007, për Zyrtaret Komunale për Barazi Gjinore. Trajnim i shtetit fokusuar në drejtës të ngritjes së kapaciteteve nga fusha e barazisë gjinore, dhe të ndërgjegjësimit me qëllim të luftimit të dhunës në baza gjinore. Po ashtu ky trajnim u ofroi atyre instrukSIONE praktike se si ti aplikojnë njohuritë e fituara në punën e tyre të përditshme, dhe të jenë efektive në luftimin e fenomenit të dhunës në baza gjinore. Fillimisht u prezantua koncepti i përgjithshëm i të drejtave të njeriut për tu specifikuar më tutje në çështjet gjinore respektivisht të drejtat e grave. Prezent ishin edhe përfaqësuesit e UNDP-së. Pjesëmarrëset e Trajnimit morën nga një certifikat pjesëmarrje. Rekomandimet e pjesëmarrëseve ishin:

- Të plotësohen zbrazësitë në Legjislacionin vendor që promovon çështjet gjinore
- Rolli i zyrtareve për barazi gjinore të jetë më i specifikuar
- Në Komuna duhet të themelohen Zyrat për Barazi Gjinore
- Zyrtaret për Barazi Gjinore kanë nevojë për përkrahje më të madhe nga Kuvendi Komunal
- Zyrtareve për Barazi Gjinore duhet tu jepen më tepër kompetenca

XI. Lyp Hise... Gjen Sherr" film dokumentar,

Agjencia për Barazi Gjinore, ka bashkë financuar Filmit Dokumentar Lyp Hise, Gjej sherr të regjisoret Ilir Mirena. Tematikë e këtij filmi ishte : Trajtimi i trashëgimisë së fermave në Kosovën e sotme e cila e mbetur mes dogmave morale dhe mundësive të pashfrytëzuar juridike shpesh herë është e detyruara të heq dorë nga trashëgimia e pranuar legalisht, për shkak të respektimit të dokeve lokale.

Dokumentari në mënyre të hollësishme trajton temën se çfarë mund t'i ndodh një femre - qoftë vajzë, grua, nënë -në kontekst të drejtës në trashëgimi? Çka nënkoptohet me të drejtën e barabartë në trashëgimi në Kosovën e pasluftës? Sidoqoftë, zakonet e vjetra të derivuara prej të ashtuquajturit Kanuni i Lek Dukagjinit - një formë patriarkale e së drejtës - janë ende në masë të madhe

Advocacy Training and Resource Centre (ATRC) in cooperation with WSSI/UNDP has organised a two-days training on 5 and 6 November 2007 for Municipal Officers on Gender Equality. Training was focused on capacity building in the area of gender equality and raising the awareness with an aim of fighting violence on gender basis. Also, this training has provided them with practical instructions on how to apply the knowledge gained on daily basis and to be effective in fighting the phenomenon of violence on gender basis. Initially, the general concept of human rights was presented in order to specify further gender issues, women rights respectively. UNDP representatives were also present at this training. Recommendations deriving from participants were, as follows:

- To fill in the gaps in national legislation promoting gender equality;
- To have a more specified role of Gender Equality Officers;
- To establish Gender Equality Offices in Municipalities;
- Gender Equality Officers need greater support from their respective Municipal Assemblies;
- Gender Equality Officers should be given more competencies.

XI. Lyp Hise... Gjen Sherr" (Ask for a share...find trouble) – documentary film

Gender Equality Agency has co-financed the Documentary Film "Lyp Hise, Gjej sherr" directed by Ilir Mirena. Subject of this film was: Treatment of women inheritance in Kosovo today, who are suppressed between moral dogmas and unemployed legal opportunities, which made them to withdraw from legal inheritance, due to the observance of local customs.

Documentary addresses, in detail, the subject of what may happen to a woman - a girl, wife, mother - in the context of the right to inheritance? What is meant with the equal right of inheritance in the postwar Kosovo? However, old customs derived from the so-called Kanuni i Lek Dukagjinit - a form of patriarchal right - are still largely applicable. Even though there is some room to speak of differences in relation village-city, when we speak of inheritance this concept

UNDP organizovali su dvodnevnu obuku trajnim, 5-6 novembra 2007, za opštinske službenice za ravnopravnost polova. Obuka je bila posvećena podizanju kapaciteta iz oblasti ravnopravnosti polova i podizanju svesti u cilju suszbijanja nasilja na polnoj osnovi. Takodje, ova obuka pružila je njima praktične instrukcije o tome kako da primenjuju njihova znanja stečenih u njihovom svakodnevnom radu, i da budu delotvorne u borbi protiv pojave nasilja po polnoj osnovi. U početku predstavljen je opšti koncept ljudskih prava da bi se dalje specifikovala pitanja polova, odnosno prava žena. Prisutni su bili i predstavnici UNDP-a. Učesnici Obuke dobili su uverenje o učestvovanju. Preporuke učesnika bile su:

- Popuniti praznine u domaćem zakonodavstvu koje promoviše pitanja polova
- Uloga službenica za ravnopravnost polova da bude specifikovana
- U opština potrebno je osnivati kancelarije za ravnopravnost polova
- Službenice za ravnopravnost polova imaju potrebu za veću podršku od strane Skupštine Opštine
- Službenicama za ravnopravnost polova treba dati više nadležnosti

XI. Lyp Hise... Gjen Sherr" dokumentarni film,

Agencija za ravnopravnost polova, sufinsira **laje Dokumentarni film "Lyp Hise, Gjej sherr"** režisera Ilira Mirene. Tematika ovog filma bilo je : Tretiranje nasledja žena na današnjem Kosovu, koje bivajući izmedju moralnih dogmi i neiskorišćenih pravnih mogućnost, često puta su primorane da odustanu od legalno prihvaćenog nasledja zbog poštovanja lokalnih običaja.

Ovaj dokumentarac detaljno tretira temu o tome šta se može dogoditi ženi- bila ona devojka, žena, ili majka u pogledu prava na nasledje. Šta se podrazumeva jednakim pravom na nasledje na poslteranom Kosovu? U svakom slučaju, stari zakoni koji su izvod takozvanog Kanona i Ljeke Dukadjinija – jedna patrijarhalna forma prava – još uvek se u velikoj meri primenjivi. Mada se može govoriti o nekim razlikama u nijansama na relaciji selo- grad, kada je u pitanju pravo žena na nasledje, ipak ovaj koncept ostaje nedodirljiv i neizmenjen.

Primenjivo pravo na nasledje ostaje jedno pravo, koje retko, a u većini slučajeva

të aplikueshme. Edhe pse mund të flitet për disa dallime në nuanca në raportin fshat – qytet kur është fjala për të drejtën e femrave në trashëgimi prapë se prapë ky koncept mbetet i pacenuar dhe i pandryshuar.

E drejta e aplikueshme në trashëgimi mbetet një e drejtë e cila rrallë, e të shumtën kurrë nuk përdoret. Ekzistencë e tij formale si e drejtë mund të kuptohet më parë si një lloj kurthe morale, të cilat nëse vendosin ta shfrytëzojnë atë të drejtë do ti eksposohen akuzave të ndryshme nga familja, farefisi, dhe shoqëria e gjierë.

Ky fenomen i ekzistencës të së drejtës faktike në njëren anë dhe të drejtës së fuqishme zakonore në anën tjeter, flet shume për gjendjen aktuale të së drejtës ligjore prej shumicës së popullsisë në Kosovë, ku Kanuni i Lekë Dukagjinit, i patentuar shekuj më parë, mbetet ende, funksionon si rregullator moral i qetësisë në shoqëri. I.Mirena

Promovimi i filmit dokumentarë “Lyp Hise Gjen Sherr”, u realizua me mbështetjen te UNDP- WSSI, me date 14 Dhjetor 2007 ne Teatrin ODA.

Portret - Shqipe Zogiani

Femra dhe sporti në Kosovë

Nezaqete Rukovci –Zyrtare për Barazi Gjinore në MKRS

Shqipe Zogiani është një emër i madh i sportit që ka filluar ecjen e parë në vitet më të rënda të sportit kosovar atëherë kur nuk kishte mundësi të ushtrohej nëpër palestra . Një dekadë të tjerë sikurse edhe sportistët e profileve tjera edhe karateistët ushtruan e vepruan në kushte shumë të vështira .

Mori pjesë në shumë gara të karatesë që janë organizuar nga Tokio deri në Amerikë . Puna dhe mundi i saj u qëndisën me shumë medalje të arta . Shqipja në vitin 2000 arriti medaljen e Kampiones së Botës në kategorinë absolute Aktualisht është menajgjere e sporteve luftarakë, në Departamentit e Sportit të Ministrisë së Kulturës Rinisë dhe Sportit. Përpinqet që njohuritë dhe shkathtësitë e fituara t'i bartë edhe ndër brezat e rinj.

Në pyetjen sa është e kënaqur me pjesëmarrjen e femrave në sport duke pasur parasysh faktin se pjesëmarrja e tyre në këtë fushë është mezi 19 % , pjesëmarrje kjo jashtëzakonisht e ulët.

remains undeniable and unchangeable. The applicable right to inheritance remains a right which is very rarely or never used. Its formal existence, as a right, may be taken as a moral trap, and when used may expose themselves to various accusations from the family, relatives and society in general.

This phenomenon of factual right on one hand and of the strong common right on the other, speaks for the present state of legal rights in the majority of Kosovo's population, where Kanuni i Lekë Dukagjinit, patented centuries ago, still remains and functions as a moral regulation for peace in society. I. Mirena Promotion of documentary film “Lyp Hise Gjen Sherr”, was realised with the support of UNDP- WSSI, on 14 December 2007 in theatre ODA.

Portrait - Shqipe Zogiani

Women and sports in Kosovo

Nezaqete Rukovci – Gender Equality Officer in MCYS

Shqipe Zogiani is a great name of sports marking the first steps of difficult years of Kosovo sport at the time when she could not train in proper halls. An entire decade, just like athletes of other sports, karate trainings were conducted in very difficult circumstances.

She participated at many karate competitions organised from Tokyo to

nikada ne koristi.. Njeno formalno postojanje kao prava pre se može shvatiti kao jedna vrsta moralne klopke, tako da ako žene odluče da koristi to pravo biće izložene raznim optužbama od strane porodice, rodjaka i šireg društva

Ovaj fenomen postojanja faktičkog prava na jednoj strani, i snažno običajnog prava na drugoj strani, govori mnogo o aktuelnom stanju zakonskog prava kod većine stanovništva na Kosovu, gde Konon Ljeke Dukadjinija, koji je patentiran pre nekoliko vekova, opstaje još uvek , funkcioniše kao moralni regulator mira u društvo. I.Mirena

Promovisanje dokumentarnog filma “Lyp Hise Gjen Sherr”, realizovan je uz podršku UNDP- WSSI, dana 14 decembra 2007 u Pozorište ODA.

Portret - Shqipe Zogiani

Žena i sport na Kosovu

Nezaqete Rukovci – Službenica za ravnopravnost polova u MKOS

Shqipe Zogiani je veliko sportsko ime, koja je prve korake učinila u najtežim godinama kosovskog sporta kada nije bilo mogućnosti da se vežba u sportskim halama. Čitavu deceniju, kao i sportisti ostalih profila, karatistisu vežbali i delovali u vrlo teškim uslovima.

Učestvovala je na mnogim takmičenjima u karateu koje su organizovane od Tokija do Amerike. Njen

Ajo shpreh keqardhjen për pjesëmarrje kaq simbolike të femrave në sport sidomos viteve të fundit.“ Përderisa para dhe pas lufte ne mund të krenoheshim se në sportin e karatesë pjesëmarrja e femrave ishte e barabartë me meshkujt, kjo përqindje viteve të fundit ka marrë tatëpjetën si rezultat i mbështetjes së pamjaftueshme institucionale dhe mos krijimi i kushteve adekuate për trajnim në sport në përgjithësi.

Megjithatë Shqipja përmend një ndryshim pozitiv që shihet në sportin e karatesë ku femrat janë të barabarta me meshkujt. Është për t'u çmuar shembulli i Federatës së Karatesë në Kosovë e cila në vazhdimësi ka bërë licencimin e trajnereve por edhe të refereve femra. Karateja ka mjaft femra të licencuara që kanë të drejtën të hapin shkolla të karatesë apo klube, tanë më varet vetëm nga përkushtimi dhe shkaktësitet e tyre.

Kjo nuk vlen edhe për sportet tjera. Drejtuesit e federatave në Kosovë duhet të ndjekin këtë shembull të Federatës së Karatesë, dhe të punojnë më shumë në drejtim të aftësimit të kuadrove nëpërmjet vijimit të seminareve brenda dhe jashtë vendit. Po ashtu një fakt me rëndësi është edhe hartimi i politikave dhe programeve që duhen të kenë mbështetje buxhetore për krijimin kushteve të volitshme për angazhimin e femrave në sport.

Kontribut të çmueshëm në këtë drejtim mund të jap edhe Fakulteti i Kulturës Fizike i cili duhet të punoj ngushtë me federatat në mënyrë që të përgatisin kuadro të reja që do ta avanconin sportin femëror në Kosovë.

Paragjykimet për pjesëmarrjen e femrave në sport askush nuk mund t'i luftoj më mirë se Shqipja e cila me shoqet e saja Marigona Beadini, Fatmire Hyseni, Hamide Ibrahimi, Mirlinda Sopi, Tringë Qerreti, Kaltrina Krasniqi, Ermira Statovci, **Kaltrina Smajli**, Gentiana Karpuzi, Viedita Veliu të cilat shkëlqyen në imazhin e sportistes-gruas kosovare në Tokio, Gjermani, Ukrainë, Gjeorgji, Hungari, Turqi, Qipro, Iran, SHBA. Këto janë ikonat e reja të sportit kosovarë që inkurajojnë për një qasje të re ndaj sportit në përgjithësi.

United States of America. Her work and efforts brought her a lot of gold medals. In 2000, Shqipe became the World Champion in the absolute category. At present she is a manager of martial arts at the Department of Sports within the Ministry of Culture, Youth and Sports. She is trying to convey her experiences and skills to youth.

Asked, how satisfied she is with the participation of women in sports, taking into account that their participation in this area is only 19%, she expressed her regrets for this low and symbolic participation of women in sports, in particular during the recent years.“ While before and after the war we were proud with karate, the participation of women was equal to men, but in the recent years this percentage has dropped dramatically because of the lack of institutional support and failure to establish proper conditions for training for sports in general.

Nevertheless, Shqipe mentioned a positive change in the sports of Karate, because of the equality of women and men. The example of the Kosovo Karate Association is to be highly appreciated, which has continuously licensed women trainers and judges. Karate has a lot of licensed women with the right to open karate schools or clubs and now it's up to their commitment and skills.

This is not the case with other sports. Heads of other associations in Kosovo should follow the example of the Karate Association and should do more towards capacity building through seminars within and outside Kosovo. Also, another important element is the drafting of policies and programs which require budgetary support for the creation of proper conditions for the engagement of women in sports.

Appreciated contribution to this end may be provided by the Faculty of Physical Culture, which should work closely with all associations in order to prepare athletes that would advance women sports in Kosovo.

Prejudices for the participation of women in sports can not be better fought than with the actions of Shqipe, who with her friends Marigona Beadini, Fatmire Hyseni, Hamide Ibrahimi, Mirlinda Sopi, Tringë Qerreti, Kaltrina Krasniqi, Ermira Statovci, **Kaltrina Smajli**, Gentiana Karpuzi, Viedita Veliu glittered in the image of Kosovo women-athletes in Tokyo, Germany, Ukraine, Georgia, Hungary, Turkey, Cyprus, Iran, USA.

These are the new icons of Kosovo sports encouraging a new access towards sports in general.

rad i trud krunisani su mnogim zlatnim medaljama. Shqipja je 2000 godine osvojila medalju Svertske šampionke u apsolutnoj kategoriji. Aktuelno je menadžerka za borilačke sportove u Departmanu za sport Ministarstva kulture, omaldine i sporta. Zalaže se da stečena znanja i veštine prenese i medju mладим generacijama.

Na pitanje koliko je zadovoljna učeščem žena u sportu, s obzirom na činjenicu da njihove učešće jedva dostiže 19 % , učešće koje je vrlo nisko, njoj je žao zbog tako simboličnog učeća žena u sportu, naročito poslednjih godina.“ Dok smo pre rata mogli da se ponosimo time što je učešće žena u sportu karatea bilo jednak sa muškarcima, ovaj procenat je poslednjih godina krenuo nizbrdo kao rezultat nedovoljne institucionalne podrške i nestvaranja adekvatnih uslova za treninge u sportu uopšte..

Iapak, Shqipja navodi pozitivnu promenu koja je vidljiva u sportu karatea gde su žene ravno pravne sa muškarcima. Za pohvalu je primer Karate saveza Kosova, koji je stalno licencirao trenere, ali i sudsije žene. U karateu ima dosta licenciranih žena koje imaju pravo da otvaraju škole ili klubove karatea. Sada sve zavisi od njihovog posvećenja i njihovih veština.

Stvari tako ne stoje i sa drugim sportovima. Ćelnici kosovskih saveza treba da slede ovaj primer Karate saveza i da rade više u pravcu ospozobljavanja kadrova putem pohadjanja seminara unutar zemlje i van nje. Takodje važna činjenica je i izrada politika i programa kojima je potrebna budžetska podrška radi stvavanja povoljnijih uslova za angažovanje žena u sportu.

Cenjen doprinos u tom pravcu može dati i Fakultet za fizičku kulturu koji će tesno saradjivati sa savezima radi pripremanja novih kadrova koji bi unapredili ženski sport na Kosovu.

Predrasude o učešcu žena u sportu niko ne može suzbiti bolje nego Shqipja sa njenim drugaricama Marigona Beadini, Fatmire Hyseni, Hamide Ibrahimi, Mirlinda Sopi, Tringë Qerreti, Kaltrina Krasniqi, Ermira Statovci, **Kaltrina Smajli**, Gentiana Karpuzi, Viedita Velju koje su blistale u imidžu kosovske sportistkinje-žene u Tokio, Nemačkoj, Ukrajini, Gruziji, Madjarskoj, Turskoj, Kipru, Iranu, SAD-u.

To su nove ikone kosovskog sporta kje podsticu na nov pristup prema sportu uopšte.

■ Hartimi i PKBGJ-së ka përgjilen formularin e tij dokumenti i cili do të shërbejë si më adhuriveja për politikët brevest, ekzekutivit por edhe shoqërinë kosovare, për promovimin e zhvillimit e përfundimit e jetës si saj në Kosovë. ATGU është koordinuar e përcaktuar që hartimi i PKBGJ-së, ndërkaq mbështetja financiare është siguruar nga UNMIK. Në fund të rruajti Njëtar PKBGJ do të prezantohet përmirësimi para Qeverisë së Kosovës. Fundat e kujdesit të vërontë më PKBGJ-së janë:

- Arsimimi
- Integrimi i Gravës në Ekonomi
- Puna dhe Migracioni Social
- Kultura dhe Mediat
- Shëndetësia
- Maridhetësi Gjoni si Procesi Vendimieror

■ Kryeministri i Kosovës me 18 janar ka shpaluar vitin 2007, viti i Mëtejse alternativë per arsimin, që përfshinë që fitorja e IPVQ (Udhëzim Administrativ Nr. 2007/03-MSHP) Masat për arritjen e barazisë gjinore në institucionet e administratës publike gjatë vitit 2007.

40%

LIGJI PËR BARAZI GJINORE, NENI 3 PIKA 3.2,
PIJESËMARIJA E BARABARIT E FEMRAVE DHE
MESHKUJVE SIPAS NENIT
3. PIKA 3.1. ARRHIET NË RASTET KUR PIJESËMARIJA E
NJE GHJIE NË INSTITUCIONE, ORGANJE APO NIVELE
TË PUSHTETIT ËSHTË 40 %

ZYRA E KRYEMINISTRIT
DIFERENCIMI I GJONIT
BED PREMIERIA

AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE
AGENCE DE LA PARITÉ DES SECTEURS
AGENCY OF GENDER EQUALITY

Praktikat, Tetor 2007

40

1

■ Agjencia për Barazi Gjinore
ka mandat të zhvajojë dhe të monitorizoj zhvillimin e Ligjeve për Barazi Gjinore duke promovuar vlerat dhe më-përdhënës baribertu pës marrë patrashësh përkrahës gjinore.

Agjencia për Barazi Gjinore funksionon në katër 4 Divizionë:

■ Divizioni për Legjislacion
Integrimi i perspektivës gjinore. Zhvillimi dhe monitorimi i dispozitiveve të Ligjit për Barazinë Gjinore dhe të regjistrove të miratara në huaj të tij.

■ Divizioni për Bashkëpunon
Koordinimi i objektivave dhe të aktivitetave me rukantina institucionale për barazi gjinore në nivel ministeri dhe komunitati.

■ Divizioni për Monitorinë dhe Raportimin
Për nivelet e implementimit të legjislacionit vendor dhe instrumenteve ndërkombetare që promovojnë barazinë gjinore në përgjithësi si i thjeshtës së drejtës së grave në sejm.

■ Divizioni për Administratë, Buxhet dhe Financa

■ Toshësverpimi i ABGJ

■ ABGJ-ja është e përgjushtuar në implementimin e Standardeve për Kosovën të iniciatur nga UNMIK-u dhe në implementimin e dytave që dalin nga Planit i Vepërimit të Partnershit Evropian (pika 89 të PVPE për Kosovë, Implementimi i Ligjeve për Barazinë Gjinore, sigurimi i përfshijës së drejtave të femrave në politikat dhe legjislacionin ekzistues).

■ Agjencia për Barazi Gjinore ka harta: "Strategjia për ngjitet e muzave dhjetorës së femrave në IPVQ 2006-2015" (Vendim Qeverisë Nr. 04/197-d, 3.05.2006) që të shërbejë si udhëtimi dhe mëkanizmi përvivencional profesional te femrave me qellim të shënimit të përgjithshëm së tijtë së postë udhëheqës.

■ Në huaj të Ligji për Barazi Gjinore, Bregullor se UNMIK-ut rr. 2004/18, Qeveria e Kosovës është përgjegjëse për barazinë gjinore, Bashkëpunimin e komunitetit të Barazinës Gjinore (PKBGJ), ndërsa ABGJ koordinon punën e aktivitetet mënyrë përgjedjetës së PKBGJ.

Program i Kosovës për Barazi Gjinore do te përcasë rekomandimet për lartimin e zhvillimit e politikave të etlat atësesojnë qëndrueshëm të barazisë gjinore në Kosovë. PKBGJ do të mbështetet më Komisionit për Elitëministrin e të Gjyfa Formative të Diskriminimit Ndaj Gravës, në Platformën për Veporen të Peklise, si Syzetet Zhvillimore të Millementit, në Planin e Vepërimit të Arritjes e Barazinës Gjinore, si dhe Rezolutën e KS 1325.

12

13

Ky vëllim është përgatitur nga:

Agjencia për Barazi Gjinore në Zyrën e Kryeministrit

Mbikëqyrja editoriale:
Shqipe Krasniqi, ud. Kryeshefe Ekzekutive në ABGJ/ZKM

Redaktor:

Shqipe Krasniqi, ud. Kryeshefe Ekzekutive në ABGJ/ZKM
Violeta Kurti, Shefe e Divizionit për Bashkëpunim në ABGJ/ZKM
Edi Gusia, Zyrtare e Lartë për Bashkëpunim ABGJ/ZKM

Perkthimi:
TRANKOS Consulting
Tel: +381 38 542 455
Fax: +381 38 542 455
admin@trankos.com

www.ks-gov.net

Të drejtat e botimit i takojnë
Agjencisë për Barazi Gjinore në Zyrën e Kryeministrit

Vetëm 40%

Ligji për Barazi Gjinore, Neni 3 pikë 3.2
Pjesëmarrja e barabartë e femrave dhe meshkujve sipas nentit 3 pikë 3.1
arrihet në rastet kur pjesëmarrja e nje gjinie në institucionet,
organe apo në nivelet të pushtetit është 40 %.